

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies nonus et decimus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1925

I. Passio S. Tryphonis Prior

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72556)

A sacellum in ecclesia cathedrali anno 1598 extructum, isdemque adiunctae sunt anno 1666 reliquiae SS. Mamiliani et sociorum (1). Centum et amplius post annis sacellum destructum est et reliquiarum memoria paene deleta, donec anno 1910, iubente archiepiscopo cardinali A. Lualdi, pristini iisdem honores tribuerentur. Ecclesia Patrum Cruciferorum, quae anno 1601 Panormi condita est, S. Nymphae dedicata fuit, ubi fraternitas laicorum S. Ninfa dei Crociferi sedem habet. Eiusdem etiam nomen inhaesit turri antiquae palatii regii, torre di S. Ninfa, ubi nunc est specula astronomica. Statua eius collocata est in loco civitatis Quattro canti dicto, et etiam in porta Felice, qua sacrum caput anno 1593 in urbem illatum est. Ab hac certe translatione maxima S. Nymphae cultus apud Panormitanos incrementa accepit, non tamen initium. Jam enim anno 1483 una ex campanis principis templi Sanctissimae Deiparae Nymphaeque virginis martyri dedicata fuisse fertur (2), et in eadem ecclesia marmoreum eius simulacrum a Gagino artificioso constructum anno 1507 positum est (3). Attamen, quantum ex monumentis conicere licet, cultus S. Nymphae in Sicilia minime antiquus videtur, et non antea inductus quam lecta est Passio BHL. 6256, ubi velut civis Panormitana traducitur, quod ideo solum excogitavit hagiographus quia S. Mamilianus episcopus Panormitanus fuisse censebatur. Saeculo XVIII celebrabatur dominica quarta septembris translatio S. Nymphae. Nuntiabatur in martyrologio ecclesiae Panormitanae, pridie idus novembris, cum octava festum S. Nymphae his verbis: Apud Portum Romanum S. Nymphae virginis et martyris, urbis Panormi civis et patronae principalis... (4). « Antiquitas, ita martyrologii editor, huius sanctae civis festum peractum fuisse Panormi 12 novembris testatur Caie-

B

tanus; at nescio quis per summam inscitiam in posteriori aeo corrigendum censuit 10 novembris, cum advertisset hac die festum constitutum SS. martyribus Tryphoni, Respicio et Nymphae. At haec Nympha a nostra Panormitana penitus diversa. Scioli errorem detexit idem Caietanus, vir de rebus sacris Siculis bene merentissimus, ideoque die 12 restituendum curavit Nymphae Panormitanae festum (5). » Profecto erravit Caietanus cum binas excogitavit Nymphas. Die duodecima novembris Nympham obiisse in ipsa Passione legitur, in codicibus autem lemmati haec verba praefixa sunt eodem die, scilicet die decima qua SS. Tryphonis et Respicii commemoratio fiebat. Agebatur etiam a Panormitanis festum translationis S. Nymphae, cuius anniversaria dies in 9 septembris incidebat. Quod postea in dominicam septembris tertiam, deinde in quartam translatum est (6).

36. Municipium in Sicilia est a S. Nympha nuncupatum (Santa Ninfa, provincia di Trapani), quod pietatis causa erexit Ludovicus Arias Giardina, primis saec. XVII annis. Ampla ibidem sanctae martyri sacra exstructa est ecclesia, quae saeculo sequenti insignes eiusdem reliquias (has rursus ecclesia Sanctae Mariae in Monticellis (7) subministrasse censetur) accepit. Ita quippe officium proprium quod olim in ecclesia Sanctae Nymphae legi solebat: Brachium vero quod anno 1721 ab apostolica sede Fridericus de Neapoli, princeps et dominus Terrae Sanctae, impetravit maiori ecclesiae eiusdem terrae [Santa Ninfa] argentea inclusum theca munificia largitate donavit ibique pia fidelium devotione novisque in diem honoribus celebratur (8). Dominica secunda octobris translationis memoria agebatur.

et in pago Santa Ninfa.

(1) Haec et alia plurima de cultu S. Nymphae Panormitano accepimus a R. D. G. Anichini, archiepiscopi Panormitani secretario, cui maximas gratias referimus. — (2) AMATUS, *De principe templo*, p. 404. — (3) AMATUS, t. c., p. 153; G. DI MARZO, *I Gagini e la scultura in Sicilia nei secoli XV e XVI*, t. I (Palermo, 1880), p. 222-23. — (4) Martyrologium Panormitanum sanctorum civium et patronorum urbis Panormi secundo

editum (Panormi, 1742), p. 18. — (5) Ibid., p. 37. — (6) Ibid., pp. 17, 36. — (7) M. ACCARDI, *Cenni e documenti sulla chiesa matrice arcipretale di S. Ninfa*, in *Stella Sacra*, t. II (1900), p. 120-22. — (8) Ex litteris quas die 15 Ianuarii 1922, rogante iam laudato R. D. Anichini, scripsit canonicus Vincentius Barbara, loci archipresbyter.

I. PASSIO S. TRYPHONIS PRIOR

E codicibus bibliothecae Vaticanae Palat. 317 (= A 7), Hierosolymitano bibl. patriarch. I (= A 2), bibl. Ambrosianae D. 92 sup. (= A 4). Cf. *Comm. praev. num. 2.*

Μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος¹
Τρυφῶνος.

Gordiani
Augusti
filia

1. Ἔτους διακοσιοστοῦ ἐνενηκοστοῦ¹ πέμπτου ἀπὸ² τῆς βασιλείας Ἀδρούστου ἐβασίλευσε

Lemma. —¹ om. A 2.

1. —¹ ἐνενηκοστῶι A 7. —² om. A 7. —³ ἀπὸ τῆς

(1) *Comm. praev. num. 5.* Gordianum principem senatus vocatum fuisse nullo comprobatur antiquitatis monumento. Senatus Ἀνικίων ῥιδεῦλον ἐστὶν commentum. Aniciorum gentis, vel Aniciorum numeri mentio est aequae incertae originis in Passionibus SS. Carterii et Georgii, *Novembris Tomus IV.*

Γορδιανὸς καίσαρ ἐπὶ τῆς Ῥώμης ποιγνί³ τῆς Ἀνικίων συγκλήτων ὀνομαζόμενος (1). Οὗτος⁴ ἐποίησεν θανάτῳ ὁμόνυμον αὐτοῦ⁵· καὶ τὴν ἐπαίδευσεν γράμμασι καὶ πολλαῖς ἀρεταῖς κατακοσμήσας ἐν τῷ παλατίῳ διάγειν ἐποίη-

Ῥώμης Γορδιανὸς καίσαρ ποιγνί³ A 2. —⁴ ἐτοῦ χησεν καὶ add. A 2. —⁵ αὐτοῦ A 2.

Cf. P. FRANCHI DE' CAVALIERI, *Hagiographica*, p. 42; S. G. MERCATI, *Sull' Aniciorum γένος dell' acrostico di Giuliana Anicia nel codice Viennese di Dioscoride*, in *Rivista degli studi orientali*, p. 427-31.

PASSIO I

σεν⁶, μησιτήρων⁷ οὐκ ὀλίγων αὐτῆς⁸ προτόντων⁹ διὰ τὸ κάλλος αὐτῆς¹⁰ τῶν τε Ἀνικίων τῆς¹¹ συγκλήτου καὶ ἐτέρων πλείονων μεγιστάνων. Μόνης τε¹² ἐπαρχούσης αὐτῆς παιδός¹³, ἐγένετο ἐνεργεῖσθαι αὐτὴν ὑπὸ πνεύματος α daemone ποηροῦ· καὶ¹⁴.. τοῦ δαίμονος ἐπὶ ἐνεργείας arripitur. ἐκβροῦντος¹⁵ καὶ ἐπικαλουμένου Τρόφωνα¹⁶ τινὰ χηροβοσκόν (1). Τοῦ οὖν¹⁷ βασιλέως διαποροῦντος καὶ διασκεπτομένου ἐν τῷσάτῃ λήπῃ καὶ ἀλλοιοῦντος <τὸ πρόσωπον¹⁷> περὶ τὴν ζήτησιν τοῦ ὀνομαζομένου, προετρέψαντο αὐτὸν οἱ φίλοι αὐτοῦ¹⁸ ἐκπέμψαι διατάγματα καθ' ὅλης τῆς οἰκουμένης, ὥστε ζητεῖσθαι τὸν ὀνομαζόμενον Τρόφωνα¹⁹. Τῶν οὖν²⁰ διαταγμάτων κατὰ πᾶσαν²¹ πόλιν φοιτησάντων, ταχέως διήλθεν τὸ²² τοῦ βασιλέως δόγμα καὶ²³ εἰς τὰ μέρη τῆς Φρυγίας καὶ τῆς Ἀπαμείων πόλεως. Τῶν οὖν²⁴ στρατιωτῶν ἐκάστης πόλεως ἀναζητούντων²⁵ διὰ τὸ προσταχθέν αὐτοῖς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων Φρικίων²⁶ Πιτρονίου Πομπιανοῦ Βοίκακιον²⁷ καὶ Αἰμιλιανοῦ Πρετεξτάτου²⁸ (2) τῶν ὑπᾶτων²⁹, καὶ ὀρισάντων τιμωρίαν κεφαλικὴν, εἰ μὴ τάχιον οἱ αὐτῶν ἐκάστης ἐπαρχίας καὶ πόλεως στρατηγοὶ ἀναζητήσουσι³⁰ Τρόφωνα³¹ τινὰ χηροβοσκόν, καὶ³² τούτων οὕτω γενομένου³³ καὶ σχεδὸν ὅλης τῆς οἰκουμένης κινήσεως διὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἐπάρχων, πολλοὶ ὡς εἰπεῖν καὶ ἀναρίθμητοι ἄνδρες οἱ τούτῳ τῷ ὀνόματι καλούμενοι συνελήφθησαν. Καὶ προσαγομένου³⁴ αὐτῶν³⁵ πρὸς τὴν παιδα³⁶ οὐδεὶς αὐτῶν ἠδυνήθη ἰασασθαι αὐτὴν· οὐ γὰρ ἦν ἐν αὐτοῖς ὁ ἐξ ἀληθείας ζητούμενος³⁷.

2. Τούτων οὖν οὕτως¹ γινόμενων, οἱ τῶν Romam deducitur. Ῥωμαίων² στρατιῶται ἀναζητήσαντες³ πάσας τὰς χώρας τῶν ἐπαρχιῶν⁴, εὗρον τὸν μακάριον παιδα⁵ Τρόφωνα ἑγγὺς Σαμφάδου⁶ κόμης (3) πρὸς παρακειμένη λίμνῃ νέμοντα τοῦς⁷ χήνας ἐν τῷ⁸ ἔλει τῶν ὀδάτων· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, εἰ αὐτὸς εἶ ὁ Τρόφων⁹. Καὶ ὁμολογήσαντος αὐτοῦ¹⁰

αὐτὸν¹¹ εἶναι Τρόφωνα τὸν ζητούμενον, ταχέως D αὐτὸν ἴπῳ καθίσαντες¹² (4) μετὰ ἀναφορᾶς ἀπέπεμψαν¹³ τῷ αὐτοκράτορι. Καὶ ἐγγίζοντος¹⁴ Eo appropinquante, αὐτοῦ ἐν¹⁵ τῇ πόλει¹⁶, ἔκραζεν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον¹⁷ λέγον· «Ὁδὸν δάμααι οἰκεῖν ἐν τῇ κόρῃ¹⁸ ταύτῃ· ἐτι γὰρ τρεῖς ἡμέραι, καὶ ἐφίσταται τῇ Ῥώμῃ¹⁹ ὁ λαβὼν καθ' ἡμῶν τὴν ἐξουσίαν καὶ ἀπόλλων τὴν ἡμετέραν φύσιν τε καὶ γένεσιν²⁰.» Καὶ πολλὰ κράζαν τὸ πνεῦμα ἐξῆλθεν ἀπὸ τῆς κόρης²¹· καὶ ἐγένετο ἡγίης. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐσημειώσατο τὴν ἡμέραν, ἐν daemon exit e puella; ἣ ἡγίης ἐγένετο ἡ παῖς ἀνεθεῖσα τοῦ δαίμονος. Καὶ παραγεγαμένον²² τὸν ἅγιον Τρόφωνα ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ προσκομισθείσης τῷ βασιλεῖ²³ τῆς ἀναφορᾶς²⁴ τῶν ἐπάρχων Πομπιανῶν καὶ Πρετεξτάτου²⁵, ἔγραν ὁ βασιλεὺς αὐτὸν εἶναι τὸν Τρόφωνα²⁶, μάλιστα διὰ τὸ μετὰ τρεῖς ἡμέρας παρῆναι²⁷ αὐτὸν ἐν τῇ Ῥώμῃ, ἡνίκα ἀπηλλάγη²⁸ τοῦ δαίμονος. Καὶ πολλὰ παρεκάλεσεν αὐτὸν²⁹ λέγων· «Ἐἴτερο αὐτὸς³⁰ εἰ ὁ ἰασάμενος τὴν παιδα³¹, δεῖξον ἡμῖν τὸν δαίμονα.» Ὡς δὲ νηστείαν ἔειχεν ὁ μακάριος Τρόφων ἡμερῶν³² E ἕξ, τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ περὶ τὸ μεσονύκτιον προσευχομένου αὐτοῦ κατὰ τὸ εἰωθὸς³³, ἐδόθη αὐτῷ ἡ χάρις³⁴ καὶ ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος³⁵· ἔχεν τὴν ἐξουσίαν κατὰ τὸν ἀκάθαρτον δαίμονα καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν καὶ³⁶ ἐνέργειαν τοῦ ποηροῦ ἀπέλογεν ἀπὸ τῆς ἀσθενείας φύσεως³⁷. Matth. 4, 35.

3. Τῇ ἕξῃ οὖν παρακαλοῦντος τοῦ βασιλέως κληθῆναι τὸν δαίμονα¹, ἔφη ὁ² Τρόφων· «Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ σοὶ λέγω, πνεῦμα ποηροῦ, ὅπου περ ἂν ἦς, εἰσαλεθὼν ἐμφάνισθη³ τοῖς ἀσθενήσασιν, μηδένα ἀδικήσας⁴ τὸν παρεστῶτων.» Καὶ εὐθὺς ἦλθεν ἐν τῷ μέσῳ κῶνον μελανὸς μέγας⁵, πνιγὸντος ἔχον τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν κεφαλὴν στέρον εἰς τὴν γῆν⁶. Ἐφη οὖν⁷ ὁ Τρόφων πρὸς αὐτὸν⁸· «Σοὶ λέγω, ἐπικατάρατε, τίνας χάριν ἐπισηήλθης εἰς τὴν κόρην

⁶ ἐπ. εἰς ἐν τῶν παλαιῶν εἶναι αὐτὴν A 2.—⁷ δὲ add. A 2.—⁸ αὐτῶ A 2.—⁹ προσόντων A 2.—¹⁰ τὸ θαυμαζόμενον καὶ τὴν παιδαν add. A 2.—¹¹ (τῶν - τῆς) ἐκ τῶν τῆς Ἀνικίων A 2.—¹² οὕτω A 2.—¹³ (αὐτῶ - παιδὸς) παιδὸς οὐκ ἐπένευσεν ὁ πατήρ αὐτῆς μετὰ δὲ ταῦτα A 2.—¹⁴ nonnulla desunt A 7.—¹⁵ (πονηροῦ - ἐκβ.) ἀκάθαρτον τοῦ δὲ δαίμονος ἐκ πολλοῦ βροῦντος A 2.—¹⁶ (τ. ο.) καὶ τοῦ A 2.—¹⁷ (τ. π.) om. A 7, supplevi ex A 4; (διαποροῦντος - πρόσ.) διαποροῦντος ἐμπροσθεν αὐτῆς καὶ ἐν λήπῃ πολλῇ ἐπάρχους A 2.—¹⁸ (φ. α.) σύμβουλοι αὐτοῦ ὥστε A 2.—¹⁹ (ὥστε - Τρ.) ζητεῖσθαι αὐτὸν· ὁ οὖν βασιλεὺς ἐξέπεμψεν ἀντίκτως διατάγματα κατὰ πᾶσαν πόλιν ὥστε τὸν ὄν. Τρ. ἀναζητεῖσθαι A 2.—²⁰ δὲ A 2.—²¹ om. A 2.—²² (φοιτ. - τὸ) διελθόντων ἦλθεν ταχ. A 2.—²³ (ἐκ. π. ἀν.) ἀναζητησάντων καθ' ἐκάστην πόλιν A 2.—²⁴ Βῆρον καὶ A 2; Φερριῶν A 4.—²⁵ Κολλιακίον A 7; Πιτρονίου καὶ Πομπιανοῦ καὶ Πλακιδίου A 4.—²⁶ (κ. Αἰμ. Πρ.) Ἡμίλιον καὶ Πρετεξτάτου A 2; om. A 4.—²⁷ προτοστατούντων A 4; τῆς οἰκουμένης add. A 2, 4.—²⁸ (ὀρισάντων - ἀναζ.) τιμ. κεφ. ἀπειλικῶτων τοῖς μὴ ἐπιμελῶς ἀναζητοῦσι αὐτὸν τάχιον ἐλθόντες ἐφ' ἐκάστην ἐπαρχίαν στρατιῶται τε καὶ ταξιάρχαι ἀνεζήκουν A 2.—²⁹ om. A 2.—³⁰ γινόμενον A 2.—³¹ (συνελ. - αὐτῶν) προσερχόμενοι A 2.—³² ἀπετέγγανον καὶ add. A 2.—³³ (ὁ - ζητούμενος) om. A 2.—³⁴ 2.—³⁵ (τ. ο. ο.) καὶ A 2.—³⁶ τῆς Ῥώμης A 2.—³⁷ ἀναζητούντες A 2.—⁴ (τ. ἐπ.) om. A 2.—⁵ om.

A 2.—⁶ Σαμφάδου A 2.—⁷ τὰς A 2.—⁸ τινι A 2.—⁹ τοῦ δὲ ταχέως ὁμολογήσαντος αὐτὸν εἶναι τὸν ζητούμενον ταχέως ἴπῳ καθίσαντες αὐτὸν ἤγαγον εἰς τὴν πόλιν καὶ μετὰ πολλῆς συνοδείας συνέπεμψαν αὐτὸν τοῖς ἐπάρχους οἱ κατὰ τὸν τόπον ἀρχόντες· παραγενομένου δὲ τοῦ παιδὸς καὶ εἰσαχθέντος τοῖς ἐπάρχους add. A 2.—¹⁰ om. A 2.—¹¹ om. A 7.—¹² (ἰ. καθ.) om. A 2.—¹³ ἀνεπέμψαντο A 7.—¹⁴ ἐγγ. δὲ A 2.—¹⁵ Ῥώμῃ add. A 2.—¹⁶ πονηροῦν A 2.—¹⁷ πόλιν (corr. πόλει) A 2.—¹⁸ (τ. Ῥ.) om. A 2.—¹⁹ (ἀπ. - γέν.) φύσιν A 2.—²⁰ κόμης A 2.—²¹ παραγενομένου A 2.—²² (κ. πρ. τ. β.) προσκομισθείσης A 2.—²³ τὸ βασιλεῖ παρα add. A 2.—²⁴ Πρετεξτάτου A 7; Πρετεξτάτου A 2.—²⁵ τὸν ζητούμενον add. A 2.—²⁶ (διὰ τὸ - παρ.) ἐν τῷ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἐλθεῖν A 2.—²⁷ ἡ παῖς add. A 2.—²⁸ (καὶ - αὐτὸν) πολλὰ δὲ παρεκάλεσεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς A 2.—²⁹ (ἐπ. αὐτ.) εἰπέ μοι εἰ σὺ A 2.—³⁰ μου add. A 2.—³¹ ἐπὶ ἡμέρας ἕξ A 2.—³² (τῇ - εἰωθὸς) δεόμενος τοῦ Θεοῦ περὶ τούτου καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ προσευχομένου αὐτοῦ A 2.—³³ περὶ τὸ μεσονύκτιον κατὰ τὸ εἰωθὸς add. A 2.—³⁴ εἰ καὶ πάλα δοθῆσα αὐτῷ τοῦ add. A 2.—³⁵ πᾶσαν add. A 2.—³⁶ (ἀπέλογεν - φύσεως) om. A 2.—³⁷ 3.—¹ καὶ φανερωθῆναι ἐνόησαν πάντων add. A 2.—² ἅγιος add. A 2.—³ (ὅπου - ἐμφ.) καὶ ἀκάθαρτον ἐμφάνηθαι A 2.—⁴ ἀδικήσας A 2.—⁵ (μ. μ.) μέλας A 2.—⁶ τῆς γῆς A 2.—⁷ δὲ A 2.—⁸ πρ. αὐτ. ὁ Τρ. A 2.

(1) Similia in aliis sanctorum Vitis occurrunt. Comm. prae. num. 5. — (2) In restituenda ex codicibus nativa nominum scriptione operam perdere nolimus. Comm. prae. num. 5. — (3) Hulus nominis in Phrygia, quae S. Tryphonis

patria dicitur, vicum prope Apamaeam fuisse, nulla est ambigendi ratio. Locus ceterum ignotus est. Comm. prae. num. 17. — (4) Passio Polycarpi, VIII, 1: ὄνφ καθίσαντες.

ταύτην

A ταύτην, τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτῆς; » Καὶ ὁ δαίμων ἔφη· «Θαυμάζω πῶς σὺ οὐ πλέον ὄν ἐτῶν¹⁰ δεκαεπτὰ¹¹ ἐτάχθης ἀναζητῆν τὴν ἡμετέραν φθῶν τε¹² καὶ γένεσιν¹³.» Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ¹⁴ Τρόφων· «Ἐν τῷ ὀνόματι¹⁵ Ἰησοῦ Χριστοῦ¹⁶, εἰπέ πῶς εἰσῆλθες εἰς αὐτήν.» Λέγει ὁ δαίμων· «Ὁ πατὴρ¹⁷ ἀπέστειλεν με¹⁸, δός μοι τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς¹⁹, ὥστε βασιλεύσαι αὐτήν²⁰ καὶ καταθροῦναι.» Λέγει αὐτῷ ὁ²¹ Τρόφων· «Τίς ἐστὶν ὁ πατὴρ σου;» Λέγει²² ὁ δαίμων²³· «Ὁ διάβολος.» Λέγει αὐτῷ²⁴ ὁ Τρόφων· «Τίς ἐστὶν ὁ διάβολος;» Ἀπεκρίνατο²⁵ ὁ δαίμων· «Ὁ Σατανᾶς.» Λέγει ὁ²⁶ Τρόφων· «Καὶ πόθεν ἴσασιν οὗτοι οἱ παρεστῶτες²⁷, ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ βασιλεὺς, τίς ἐστὶν ὁ Σατανᾶς;» Ἔφη ὁ δαίμων· «Ὁ²⁸ Σατανᾶς ἐστὶν οὗτος ὁ αἶρων τὸν εὐσεβῆ²⁹ λογισμὸν³⁰ τῶν ἀνθρώπων³¹ εἰσερχόμενος εἰς τὰς διανοίας αὐτῶν καὶ ποιῶν λησμονεῖν³² αὐτοὺς τὸν τὸν ἀπάντων γενεσιάρχην Θεὸν καὶ τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν Χριστόν, ὃν ἐκήρυξαν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Πέτρος καὶ Παῦλος³³ καὶ ἕτεροὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἀπέθανον, ποιῶν³⁴ ἀνθρώπους προσκυνεῖν εἰδώλοις κενοῖς καὶ προσέχειν κινήσεις καὶ σπονδαῖς ματαίαις καὶ παράγειν³⁵ εἰς ἀπόλειαν τὰς ἐαυτῶν ψυχὰς καὶ καταγεῖν εἰς πθιμένα ἄδον καταδιώκοντας³⁶ τοὺς ἔργοις τοῦτοις τὸν ἄρχοντα τῆς ἀνομίας καὶ κληρονομεῖν μετ' αὐτοῦ³⁷ τὴν αἰώνιον κόλασιν.» Λέγει οὖν³⁸ πρὸς αὐτὸν ὁ³⁹ Τρόφων· «Ποῖαν ἐξουσίαν ἔχων ὁ πατὴρ σου ἐκέλευσέν⁴⁰ σε εἰς ἀνθρώπου σῶμα⁴¹ εἰσελθεῖν, ὃ⁴² ἐπλάσαν αἱ ἀρχαὶ τοῦ χειρὸς τοῦ Θεοῦ⁴³ καὶ ἐνεφρόνησεν εἰς⁴⁴ αὐτὸν πνεῦμα ζωῆς;» Λέγει ὁ δαίμων· «Ἡμεῖς οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν κατὰ τὸν εἰδότην τὸν Θεὸν ἐν εὐσεβείᾳ· ἀλλ' ὅσον ἀποφύγομεν τοὺς μετὰ πολλῆς εὐσεβείας καὶ δικαιοσύνης τὸν Θεὸν φοβουμένους, τοσοῦτον ἰσχύομεν⁴⁵ καὶ ἐξουσιάζομεν τῶν τὰ ἡμέτερα ἔργα διαπραττόντων⁴⁶.» Ἔφη πρὸς αὐτὸν ὁ⁴⁷ Τρόφων· «Τίνα⁴⁸ ἐστὶν τὰ ὑμέτερα ἔργα⁴⁹ καὶ τὰ⁵⁰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν⁵¹;» Λέγει⁵² ὁ δαίμων⁵³· «Ἔστι ταῦτα· εἰδωλολατρεῖαι⁵⁴,

φαρμακείαι⁵⁵, πορνείαι, μοιχεῖαι⁵⁶, ἐπιθεμίαι⁵⁷, καταλαλῖαι, λοιδορίαι, βλασφημίαι, φθόροι, ἔρις⁵⁸, μάχαι, φριτώσεις, ὑπερηφανίαι, πλεονεξίαι, ἀρπαγαί, κλοπαί⁵⁹, ψεύδος⁶⁰ καὶ τὰ λοιπὰ τὰ ὅμοια τοῦτοις⁶¹. Οἱ γὰρ ταῦτα πράττοντες καὶ ἐπερειδόμενοι τῶν ἡμετέρων ἔργων πολλὰ ἔχουσι τῆς ἡμετέρας συγγενείας⁶².» Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ παρεστῶτες ὄγλοι φίλοι τε καὶ συγκλητικοί, σοφοί τε καὶ⁶³ μεμυστάνες τῆς Ῥώμης, ἐδόξασαν τὸν Θεὸν τὸν δόντα τοιαύτην χάριν τοῖς ἀνθρώποις. Καὶ πολλοὶ τῶν ἀκούοντων⁶⁴ ἑλλήνων ἐπίστευσαν εἰς τὸν κύριον⁶⁵ Ἰησοῦν Χριστόν· τῶν δὲ ἐξ ἀρχῆς πεπιστευκότων ἑσπερεώθησαν αἱ καρδίαι αὐτῶν ἐν⁶⁶ τῇ πίστει· καὶ τούτων γινόμενων ἐκέλευσεν ὁ πανάγιος Τρόφων τῷ δαίμονι⁶⁷ ἀπέλθειν εἰς τὸν τόπον τοῦ πηρὸς τῆς κολίσεως⁶⁸, ὃν ἠτόιμασε Κύριος⁶⁹ τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἀγαθονθεις ἐπὶ τοῖς⁷⁰ ἔργοις τοῦ ἁγίου Τρόφονος⁷¹, ἐξέπεμψεν αὐτὸν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν ἅκτους καὶ ἀνηρεσίᾳ⁷² πολλῇ σφόδρα καὶ ἀγαθοῖς ὄγκοις ὄλγροις, κελεύσας⁷³ Πομπιανῶ καὶ Πρετεξτάτῳ τοῖς ἐπάρχοις διάγειν⁷⁴ αὐτὸν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν μετὰ πολλῆς βασταγῆς⁷⁵, ὥστε τὸν μακάριον Τρόφωνα διοικήσαι εἰς τοὺς πτωχοὺς κατὰ τὴν ὁδὸν⁷⁶ δωρηθέντα αὐτῷ ὑπὸ τοῦ βασιλέως.

4. Τελευτήσαντος δὲ Γορδιανοῦ καίσαρος τῷ πέμπτῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει¹, ἐβασίλευσεν αὐτ' αὐτοῦ Φίλιππος ἔτη δεκαπέντε². ὅστις οὐδέποτε ἀπέστη³ τῶν βδελυγμάτων ἁθῶν τοῖς εἰδώλοις καὶ σπένδων ἐπὶ τοὺς βομῶδες τοῖς⁴ δαίμοσι⁵. Καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν⁶ ὁ Θεὸς ἐν πολέμῳ τῶν Γλοσιῶν⁷ (1)· οὐ γὰρ ἦν ὁ λογισμὸς αὐτοῦ εὐσεβής⁸.

5. Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Φιλίππου, διαδέχεται τὴν βασιλείαν αὐτοῦ Δέκιος καίσαρ τῆς¹ Ῥώμης, ἀνὴρ πάνδεινος, ὅλος δι' ἄδον τῇ δαιμονικῇ ὑπαχθεις εἰδωλολατρεῖα², ὅστις πολλοὺς³ ἀπὸ τῆς Ῥώμης μετὰ πολλῶν τῶν⁴ βασάνων καὶ κολάσεων⁵ χριστιανοὺς ἐποίησεν

PASSIO I
Matth. 15, 19;
Gal. 5, 19;
Rom. 1, 29.
Matth. 9, 8.
donec dimittatur.
Matth. 25, 41.
E
Mortuo Gordiano et Philippo,
Decius

C (ἔπι κ. - τοῦ) καταγραμῆς δαίμων τίνος ἐνεκεν ἐπ. τῇ κόρη ταύτῃ Α 2. — ¹⁰ πλέον ἔχων ἔτη Α 2. — ¹¹ Α 2 et ceteri fere; ἐπὶ Α 7. — ¹² om. Α 2. — ¹³ γέννησιν Α 2. — ¹⁴ ἁγίου add. Α 2. — ¹⁵ τοῦ κυρίου ἡμῶν add. Α 2. — ¹⁶ ἐπιτάττω σοι add. Α 2. — ¹⁷ μου add. Α 2. — ¹⁸ ὁ add. Α 2. — ¹⁹ om. Α 2. — ²⁰ αὐτήν βασ. Α 2. — ²¹ πρὸς αὐτὸν ὁ ἁγίος Α 2. — ²² ἀπεκρίθη Α 2. — ²³ καὶ εἶπεν add. Α 2. — ²⁴ om. Α 2. — ²⁵ λέγει Α 2. — ²⁶ ἁγίος add. Α 2. — ²⁷ (ὁ π.) πάντες Α 2. — ²⁸ ἀπὸ add. Α 2. — ²⁹ καὶ add. Α 7. — ³⁰ ἐλισμονεῖν Α 2. — ³¹ ἐν τ. π. τ. Π. καὶ Π. ἐκήρυξαν Α 2. — ³² καὶ ποιῶν τοὺς Α 2. — ³³ κατάγειν Α 2. — ³⁴ καταδιώκοντα Α 7. — ³⁵ (καταδ. - αὐτοῦ) εἰς τὸν ὄδον μισθῶνται γὰρ τοῖς ἔργοις αὐτοῖς τὸν ἡγεμόνα τῆς ἀδικίας ἡμῶν καὶ κληρονομοῦσιν μεθ' ἡμῶν Α 2. — ³⁶ om. Α 2. — ³⁷ ἁγίος add. Α 2. — ³⁸ ἐκέλευσεν Α 2. — ³⁹ σῶμα ἄνθ. Α 2. — ⁴⁰ ὄπρω Α 2. — ⁴¹ τ. Θ. χ. Α 2. — ⁴² ἐνεφρόνησεν ἐπ' Α 2. — ⁴³ (κατὰ - ἰσχύομεν) τὸν ἐν εὐσεβείᾳ καρδίας τὸν Θ. φ. ἀλλὰ κατισχύομεν Α 2. — ⁴⁴ ποιῶντων Α 2. — ⁴⁵ ποῖα Α 2. — ⁴⁶ τῆς ἡμετέρας φθῶσεως add. Α 2. — ⁴⁷ εἰσὶν ταῦτα add. Α 2. — ⁴⁸ ἀπεκρίθη Α 2. — ⁴⁹ τὰ

ἡμέτερα ἔργα τῆς ἡμετέρας φθῶσεως καὶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν add. Α 2. — ⁵⁰ εἰδωλολατρεῖα Α 2. — ⁵¹ φόνου add. Α 2. — ⁵² om. Α 2. — ⁵³ ἀρέσεις Α 7. — ⁵⁴ ἐπιτορκίαι add. Α 2. — ⁵⁵ ὅσα ἐστὶν τ. ὄμ. Α 2. — ⁵⁶ (τῶν-συγγ.) ἐπὶ τοῖς ἡμετέροις ἔργοις ὑποκίπτουσι ἐν ταῖς ἡμετέραις κολάσεσιν Α 2. — ⁵⁷ (ὄγλοι - καὶ) φίλοι αὐτοῦ συγγ. τε καὶ πάντες οἱ Α 2. — ⁵⁸ ἀκούσαντες τῶν Α 2. — ⁵⁹ ἡμῶν add. Α 2. — ⁶⁰ (αὐτῶν ἐν) om. Α 2. — ⁶¹ (ἐκέλ. - δαίμ.) ἐπέταξεν τῷ δ. ὁ π. Τρ. Α 2. — ⁶² τῆς κολ. τ. π. Α 2. — ⁶³ ὁ Θεὸς Α 2. — ⁶⁴ ὁσέως add. Α 2. — ⁶⁵ (τ. ἁ. Τ.) αὐτοῦ Α 2. — ⁶⁶ ἰσπερσίας Α 7. — ⁶⁷ κελεύσας Α 2. — ⁶⁸ προτεστάτω ἐπάρχοις διαγαγεῖν Α 2. — ⁶⁹ χαρμονοσύνης Α 2. — ⁷⁰ (διοικήσαι - ὄδον) διαδοῦναι τοῖς πτωχοῖς τὰ Α 2.

4. — ¹ αὐτοῦ add. Α 2. — ² (ἀντ' - δεκ.) Φ. μετ' αὐτὸν Α 2. — ³ ἀπὸ add. Α 2. — ⁴ τῶν ἐθνῶν Α 2. — ⁵ καὶ Α 2. — ⁶ καὶ μισαροῖς ἐβασίλευσεν δὲ Φίλιππος ἔτη δεκαπέντε add. Α 2. — ⁷ αὐτοῖ Α 7. — ⁸ τρογλοδύτων Α 2. — ⁹ ἀγαθός Α 2.

5. — ¹ om. Α 2. — ² εἰδ. ὑπ. Α 2. — ³ πολλοὺς add. Α 2.

F

(1) Nullam esse τῶν Γλοσιῶν gentem in confesso est, nec depravatam esse lectionem ε Τρωγλοδύτων, quam habent codices non pauci et Metaphrastes, certum mihi est. Ut opportune monuit v. cl. P. FRANCHI DE CAVALIERI, *Hagiographica*, p. 20, teste Chronico Paschali (DINDORF, p. 503), Philippus Arabs moritur ann. 253, ὅς πολεμεῖ

τοῖς Γήπεσιν; pro Gepidis autem, ita pergit, alio loco Ἀγαθόσωνος seu Ἀγαθούσωνος, quae et Scythica gens est, legerit hagiographus noster, librarius autem ex ΑΤΑΘΥΡCΙΩΝ paucis litteris neglectis, aliis perperam lectis, scripserit ΓΑΟΥ... CΙΩΝ. Argute hercle excogitata, quae tamen indubia habere non ausim.

ἀρνήσασθαι

PASSIO I ἀρνήσασθαι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ (1), καὶ πολλοὺς τῆς ἁ προσδοκωμένης ἐλπίδος τοῦ Χριστοῦ ἀπεστέρησε· ἡ γὰρ ἐνέργεια τοῦ πονηροῦ οὐ μικρὰ ἦν ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ τῶν δοκούντων ἱερατεῦν τῷ Κυρίῳ ἀρχόντων τε καὶ προέδρων ἱερέων τε καὶ τῶν ἐπαρχομένων ὅκ ὀλίγοι ἠρνήσαντο τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τὰς μισαρὰς ἐπιτελοῦντες ὁ σπονδὰς ἐν τῷ Καπετωλίῳ τῷ τε Διὶ καὶ τῇ Ἀθηνᾷ καὶ τῷ ἄντικρυς τοῦ Καπετωλίου ὁ καθεζομένῳ ἀγάλματι, ὡς ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν θυσίων καὶ τῶν ἐπὶ τῶν ἀποστατῶν ἔθνων ὀπιτομένων ἁ χριστιανῶν ἐν τῷ Τιβερίῳ ποταμῷ τὸ ἔδωκε αἷμα γενέσθαι. Ἐπὶ πολλὰς οὖν ἡμέρας πολλοὺς ἁ πλήθους ἐξορμήσαντος ἐπὶ τὴν τοιαύτην θεήλατον παρανομίαν καὶ ἀρρησαμένον τὸν Θεόν, μόλις ὀλίγοι ἴσχυσαν διαδράσαι τῆς τοιαύτης παρανομίας, ὃν αἱ ὑποστάσεις ἀνελήφθησαν τῷ ταμεῖῳ. Οὕτως γὰρ περιεχρίσθησαν τὸν Κερίον ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ τοῦ ἐπὶ Ἀντωνίων καὶ Κομόδου πολὺ διάστημα καιρῶν βαθεῖαν εἰρήνην καὶ εὐθυμίαν ἐχόντων, πάλιν ἀνεκρόθη ὁ διωγμὸς ἐπὶ Δεκίον τοῦ καίσαρος τῆς Ῥώμης, ὥστε τὸ διάταγμα αὐτοῦ ἐξεπέμφθη κατὰ πᾶσαν πόλιν, περιέχον τὸν τρόπον τοῦτον ὡς, εἴ τινας μὴ ἤθελον θύειν τοῖς θεοῖς καὶ ὀμνῆναι Δία τὸν ἐν τῷ καπετωλίῳ ἐπὶ τῇ ἀρνήσει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰ μὴ σπένδουσι τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς βωμοῖς, πυρὶ καὶ θηροῖς καὶ ἀνηκέστοις παραδίδουσαι αὐτοὺς συμφοραῖς.

Ad praefectum Orientis 6. Οἱ δὲ ἄρχοντες πάσης τῆς ἐξουχίας ἀσμένως ἀπεδέξαντο τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως προθύμως ἐκτελεῖν τὸ προσταχθέν αὐτοῖς· ἦσαν δὲ κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους ἐπαρχοὶ τῶν προαιτωρίων τῆς μὲν Ἀνατολῆς Τιβέριος Γράγγος καὶ Κλαύδιος Ἀκυλίνος ὁ καὶ ἑπαιτικός καὶ τῆς δόσεως Βουκάκιος ὁ Πετρώνιος Γράτος ἑπατος (2), τῆς δὲ Ῥώμης Αἰμιλιανός· οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως κατὰ πᾶσαν πόλιν τε καὶ χώραν μετὰ διωγμ-

τῶν (3) καὶ ἰδίων προσταγμάτων ἐξέπειπον· καὶ Διογμοῦ καὶ ὅλης τῆς οἰκουμένης ἐνεργήσαντος, ἀνηρέχθη τῷ ἐπάρχῳ τῆς Ἀνατολῆς ἡ γνώσις τῆς θεοσεβείας τῆς κατὰ τὸν μακάριον Τρύφωνα· ἦν γὰρ ἀδύνατον τὸ λαθεῖν αὐτὸν ἐκ πολλῶν γὰρ ἐτῶν τὰ ἐκ δωρεῶν τοῦ Θεοῦ παρεχόμενα αὐτῷ χαρίσματα εἰς πολλὰς ἐπαρχίας ἀνεδεκνυοντο. Ὡς δὲ μετὰ σπουδῆς τοῦτον ἐκέλευσε παραστήναι, ἀποσταλέντων τῶν ἐκ τῆς τάξεως στρατιωτῶν, συνελήφθη ὁ ἅγιος ἐπὶ Φρόντωνος ἁ τινος εἰρηναρχοῦ τῆς Ἀπαμείων πόλεως· ἐξεληθόντος δὲ αὐτοῦ εἰς ἀναγήτησαν αὐτοῦ μετὰ διωγμῶν (αὐτῷ γὰρ ἦν γραφὴν τὸ πρόσταγμα) παρὰ τῶν ἀρχόντων καὶ ἀνευρόντες αὐτὸν, παρέδωκαν αὐτὸν τοῖς στρατιώταις. Οἱ δὲ παραλαβόντες αὐτὸν δέσμιον ἀπήγαγον εἰς τὴν Νικαίαν πόλιν· καὶ ἀπαχθέντος αὐτοῦ ἐν τῇ Νικαίαν πόλει, παρεδόθη ἐν τῷ δεσποτικῷ διὰ τὸ τὸν ἐπαρχον εἰς δημοσίας ἀσχολεῖσθαι χρεῖας.

7. Τῇ ἐξῆς οὖν ἀνήγειραν αὐτῷ λέγοντες· «Συνελήφθη ὁ Τρύφων, ὃν ἐκ πολλῆς φήμης περιελθόντα εἰς ἡμᾶς ἀκηκόομεν.» Ὡς δὲ ἐκέλευσαν αὐτὸν ἀχθῆναι, μετὰ πολλῆς χαρᾶς εἰσηλθὼν ὁ ἅγιος Τρύφων, θάρσους γὰρ ἐνεπίπλατο (4) αὐτοῦ ἡ ψυχὴ, τὸν ἄριστον ἀγῶνα τῆς ὁμολογίας τοῦ Κυρίου ἁ μέλλοντος αὐτοῦ ἐκτελεῖν. Πομπιανὸς ὁ πομπικῆρος τῆς μεγίστης τάξεως εἶπεν· «Παρέστηκεν ὁ τῆς Ἀπαμείων ἐνορίας εἰρηναρχος τὸν ἀπὸ Σαμψάδου κόμης ὀμώμενον Τρύφωνα τῷ μεγίστῳ καὶ ὑπερέλαμψε βῆματι τῆς ἐξουσίας σου, ὃς παρέστηκεν ἐξεταζόμενος.» Τιβέριος Γράγγος καὶ Κλαύδιος Ἀκυλίνος ἔφη· «Τί τὸ ὄνομα τοῦ παρεστῶτος;» Ὁ δὲ ἔφη· «Τρύφων.» — «Ποῖας τύχης τυγχάνεις;» Τρύφων εἶπεν· «Τύχη παρὰ χριστιανοῖς οὐκ ἔστιν οὔτε ἐγένετο ἀπὸ τῆς τοῦ Θεοῦ δημονορίας· τέχνη δὲ τινι τὸν ἀνθρώπων καὶ καθενόσσει ὀνομάζεται· εἰ δὲ βούλει μαθεῖν, ἔλευθέρας μὲν εἰμι διαγωγῆς· τὸ δὲ μέγιστον ὑπερὸ ὅλα τοῦ κατ' ἐμὲ φρονήματος μάνθανε, ὅτι χριστιανός

desertur Tryphon

et coram eo sistitur;

C 4 τῶν A 7. — 5 (ἡ γὰρ - καὶ) καὶ πολλοὺς ἀνθρώπων ἐπ' ἐλπίδι βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἀπέστρεψεν· ἡ γὰρ τ. π. οὐ μ. ἐν τῇ πόλει Ῥ. ἐνέργεια καὶ γὰρ A 2. — 6 (ἱερ. - ἐπαρχ.) καὶ ἱερέων A 2. — 7 (τὸ Θεοῦ) τὸν Θεόν A 2. — 8 ἐκτελοῦντες A 2. — 9 (τ. Κ.) αὐτῶν A 2. — 10 ὥστε A 2. — 11 θουμένων A 2. — 12 (καὶ - ἱερ.) καὶ ἠρητομένων ἐπὶ ἐλλήνων καὶ ἀποστατῶν A 2. — 13 ὁπ. A 2. — 14 δὲ add. A 2. — 15 (καὶ - Θεόν) ὁπ. A 2. — 16 ταμεῖῳ A 2. — 17 ἐκ τῶν διωγμῶν A 2. — 18 (A. κ. K.) ὁπ. A 7, supplenti ex A 2. — 19 οἰκούντων A 7. — 20 (τοῦ ἐπὶ - τῆς Ῥ.) βαθεῖαν εἰρ. ἐχόντων καὶ εὐθ. ἐπὶ πολλῷ διαστήματι καιρῶν ἐπὶ Ἀντωνίων καὶ Κομόδου τῶν βασιλέων πάλιν ἄν. ὁ διωγμ. ἐπὶ τῆς βασ. Δεκ. Καίσαρος A 2. — 21 ἐκπεμφθῆναι A 2. — 22 καὶ χώραν add. A 2. — 23 ἴνα μὴ A 7. — 24 (μὴ ἤθ. - βωμοῖς) θέλονσαν θύειν ἐκουσίας τοῖς θεοῖς καὶ ὀμνῆναι τὸν μέγαν Δίαν τὸν ἐ. τ. Κ. ἐν τῇ ἀρ. τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰ μὴ ἐπισπένδουσι τ. β. ἐπὶ τ. β. αὐτῶν A 2. — 25 ἀνηκέστοις αὐτοῖς A 2. — 26 αὐτοῦ A 7, ὁπ. A 2. — 27 κελύου add. A 2. — 28 ὁπ. A 2. — 29 ἐπαρχίας A 2. — 30 ἀποδεξάμενοι A 2. — 31 ἐξετέλουν τὰ προστιτόμενα A 2. — 32 γὰρ A 2. — 33 ὁπ. A 2. — 34 (ὁ - τῆς) ἑπατος τῆς δὲ A 2. — 35 βουκάδιος A 2. — 36 διάταγμα A 2. — 37 (κ.

F τ.) τοῦ δὲ A 2. — 11 Ἀκυλίνου add. A 2. — 12 ἀδ. γὰρ ἦν A 2. — 13 (τὰ - ἐκ.) δωρεῶν καὶ χαρισμάτων τοῦ Θεοῦ ἀξιοθεῖς περιεχόμενος ἦν εἰς πολλὰς ἐπιτάσεις ἐπιτελῶν· ὡς δὲ δι' ἄλλης σπουδῆς ἐκέλευσαν αὐτὸν A 2. — 14 (τῶν - στρατ.) στρατ. ἐπ' αὐτὸν ταχέως A 2. — 15 Φρόντωνος A 7; Φρόντωνος A 2. — 16 δὲ ἐξελθὼν A 2. — 17 τὸ περ. γὰρ A 2. — 18 (καὶ ἄν.) ἐτῶν A 2. — 19 (π. αὐτ.) παρέδωκεν A 2. — 20 ὁπ. A 2. — 21 τῷ ἐπάρχῳ Ἀκυλίνου add. A 2. — 22 (ἀπαχθ. πόλει) ἀπαχθείς παρεδόθη A 2. — 23 ἀσχολεῖσθαι εἰς δημοσίας A 2. — 24 ὁπ. A 2. — 25 ἀνηρέχθη A 2. — 26 περιελθόντας A 7. — 27 (λέγοντες - ἀκηκ.) σπληνθῆναι τὸν Τρύφωνα τὸν ἐκ πολλῆς φήμης περιελθόντα εἰς αὐτὸν A 2. — 28 εἰσαχθῆναι A 2. — 29 ἦλθεν ὁ μακάριος A 2. — 30 ἐμπόπλατο ἡ ψ. αὐτοῦ A 2. — 31 πομπικῆρος A 7. — 32 δὲ σκρινιάριος τῆς μεγάλης A 2. — 33 παρῆστι σοι Τρύφων A 2. — 34 (ὁ - παρεστῆκεν) δὲ ἦν ἀπαχθῆς ἀπὸ Σ. κ. ὀμώμενος τῷ βῆματι σου τῷ μεγ. καὶ ὁπ. τῆς ἐξ. A 2. — 35 καὶ add. A 7. — 36 ὁ ὑπερέλαμψε add. A 2. — 37 (τί - ἔφη) ὁπ. A 2. — 38 εἰ A 2. — 39 (ἀπό - δημ.) Θεοῦ προνοία A 2. — 40 ὁπ. A 2. — 41 τὰ κατεμέ add. A 2. — 42 (ὁ, δ.) καὶ ὑπερόκον A 2.

(1) Quae de persecutione Deciana hoc loco leguntur, e fonte ceteris minus turbido hausta esse ostendit P. FRANCHI DE' CAVALIERI, t. c., p. 35-40. — (2) Supra, p. 330, annot. 2. —

(3) Διωγμῆται, Passio Polycarpi, VII, 1. — (4) Cf. Passio Polycarpi, XII, 1: θάρσους καὶ χαρὰς ἐνεπίπλατο.

εἰμι

A εἶμι. » Πομπιανός²⁰ περιμισθίονος ἐβόησεν²¹ λέγων· « Τρόφων ὁμολόγησεν ἐαυτὸν χριστιανὸν εἶναι²² (1). » Ἀκυλίνος ἔπαρχος εἶπεν· « Ἐργονος ὅτι ὁ σεβαστὸς ἐκέλευσεν²³ ζωόκαυτον γενέσθαι²⁴, εἰ μὴ θύσεις τοῖς θεοῖς; » Ἐφη ὁ Τρόφων· « Εἰ²⁵ ἀξίός εἰμι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ μου²⁶ περὶ δοθῆναι, καὶ δὴ²⁷ ποιεῖ τὸ προσταχθῆναι σοι. » Ἀκυλίνος ἔπαρχος ἔφη· « Ὅσων, Τρόφων, τοῖς θεοῖς, ἐπειδὴ σὲ ὄρω ἀκμῆν²⁸ ἔννομον μὴ ἀγοντα τὴν ἡλικίαν καὶ τέλειον ἀγοντα τὸ²⁹ φρόνημα. » Ἐφη ὁ Τρόφων³⁰· « Τέλειον ἔγω τὸ³¹ φρόνημα, ἐὰν τελείαν μου³² ὁμολογήσω τὴν εἰς Θεὸν μου ὁμολογίαν³³ καὶ ἐξάρητον³⁴ αὐτοῦ τὴν γενεάνην³⁵ εἰς ἐμὲ πιστὴν φυλάξω. » Ἀκυλίνος ἔπαρχος ἔφη³⁶· « Πρὸ τοῦ μέλλειν σὲ τῷ πυρὶ παραδίδοσθαι, πείσθητι τῷ αυτοκράτορι. » Τρόφων ἔφη· « Πῶς μοι ἀπειλεῖς οὐτινος τὸ τέλος ἐστὶ³⁷ τέφρα· πιστεύω δὲ τῷ Θεῷ τοὺς κακοτέχνους ὁμῶν θυμὸς καὶ τὰς ψυχὰς ὁμῶν³⁸ καὶ τοῦ βασιλέως τοῦ ἐκπέμψαντος ἡμῖν τὰς διατάξεις ταύτας³⁹ ὁμοίως γενέσθαι τῇ⁴⁰ τοῦ πυρὸς ἐξερχομένη τέφρα. » Ἀκούσας δὲ⁴¹ ὁ ἔπαρχος Ἀκυλίνος ἐκέλευσεν αὐτὸν⁴², εἰ μὴ πείθεται τῇ διατάξει αὐτοῦ, κρεμασθῆναι σταβίλῳ⁴³ αὐτὸν⁴⁴. Ὁ δὲ προθύμως ἀποδυσάμενος τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ τὸν τρίβωνα εἰς γῆν ἔβη⁴⁵, καταβαθὸν τὸ ἄγιον καὶ⁴⁶ εὐσχημον αὐτοῦ τοῦ σώματος⁴⁷, μετὰ προθυμίας ἐδίδου ἐαυτὸν ἀναρτηθῆναι ἐπὶ τοῦ ξύλου (2), πρότερον⁴⁸ τὰς χεῖρας ἐξηρημένους⁴⁹. Ἐφη ὁ ἔπαρχος⁵⁰ τοῖς κνεστιοναρίοις· « Προσαγάγετε⁵¹, καὶ ἀραβθε αὐτοῦ· ἢ γὰρ ἄνοια τῆς ἀφροσύνης αὐτοῦ ἐνεργεῖ⁵² αὐτῷ. » Σταβίσομενον δὲ αὐτοῦ ἰσχυρῶς, οὐδεμία φωνὴ ἐξῆι ἀπ' αὐτοῦ⁵³. Ἀμετάθετον γὰρ εἶχεν τὸν λογισμὸν τῆς εἰς Χριστὸν ὁμολογίας καὶ⁵⁴ πίστεως. Τοῦ δὲ σταβίσομενον, διάστημα ἐγένετο⁵⁵ ὡς ὄρων τριῶν. Καὶ ὁ ἔπαρχος Ἀκυλίνος⁵⁶ ἔφη· « Μετανόησον, Τρόφων⁵⁷, τῆς ἀνοίας σου ταύτης· οὐδεὶς γὰρ ποτε ἀντικρυς ἐβλῆν τῆς βασιλικῆς⁵⁸ διατάξεως ἠδυνήθη ζῆσαι. » Ἐφη ὁ Τρόφων⁵⁹· « Κἀγὼ ἐπίσταμαι ὅτι οὐδεὶς ἀντιτασσόμενος τῇ κελεύσει τοῦ ἐπουραίου⁶⁰ βασιλέως ἠδυνήθη

ζῆσαι ὅδε⁶¹ ὅτε ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι⁶². » Ἐφη ὁ Ἀκυλίνος· « Ὁ οὐράνιος βασιλεὺς Ζεὺς ἐστὶ καὶ Κρονίδης· βασιλεύοντι⁶³ γὰρ ἐν τῷ οὐρανῷ πάντων τῶν θεῶν (3) εἴτα φάσκεις ἡμῖν τὸν ἀντιτασσόμενον τῇ κελεύσει αὐτῶν μὴ δύνασθαι ζῆσαι⁶⁴· πείσθητι οὖν καὶ ἴσον τοῖς θεοῖς. Τοῦτο γὰρ αὐτοῖς ἀρεστὸν ἐστίν. » Τρόφων ἔφη· « Ἀρεστὸν⁶⁵ ἐστὶ τῷ πατρὶ σου τῷ⁶⁶ διαβόλῳ ἔλκειν πάντας εἰς εἰδωλολατρείαν, προσκυνεῖν δαίμοσιν ἐπιγεῖοις⁶⁷ καὶ μισαροῖς· ὅθεν καὶ ἡμᾶς τοὺς ἀρχοντας τοῦ αἰῶνος τουτοῦ ἐποίησεν πράττεσθαι τὰ ἀρεστὰ αὐτοῦ⁶⁸ καὶ μεταφέρειν εἰς ἀπόλειαν τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. » Ἐφη Ἀκυλίνος⁶⁹· « Εἰς ἀπόλειαν σε οὐ πείθω ἔλθειν⁷⁰ ἀλλ' εἰς ζωὴν, ἐὰν θύσεις τοῖς θεοῖς· εἰ δὲ οὐ βούλει, θηρίοις σε ποιήσω⁷¹ ἀναλωθῆναι, εἰ τοῦ πυρὸς κατεφρόνησας. » Λέγει ὁ Τρόφων⁷²· « Πῶς μοι ἀπειλεῖς τὸ πρὸς ὀλίγον καιόμενον καὶ μετὰ τοῦτο σβεννόμενον⁷³, ἢ καὶ θηρίων ἀγρίων⁷⁴ θυμὸς τοὺς ἀοράτους δυνάμει ὑπὸ τοῦ Θεοῦ μου καταργουμένους· ἀγνοεῖς δὲ τὸ τῆς μελλούσης⁷⁵ κολάσεως ἐτοιμαζόμενον⁷⁶ ἡμῖν πῶς τοῖς παραβαίνοσι τὴν ἐντολήν⁷⁷ τοῦ Θεοῦ (4). »

8. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἔπαρχος Ἀκυλίνος ἐκέλευσεν, ἐξιόντος αὐτοῦ εἰς τὸ κρηγιον⁷⁸, ἱπποῖς⁷⁹ προσδεθέντα⁸⁰ τὸν Τρόφωνα ἔλκεσθαι εἰς τὰς νάπας, κρύβουσ ὄντος ἀνηκέστου καὶ χειμῶνος χιονόδου⁸¹ καταρροῦσκοντος⁸². Ὁ δὲ τὸ προσταχθῆναι ἐξετελείτο, διεσπάρησαν αὐτοῦ αἱ βάσεις τῶν ποδῶν αὐτοῦ⁸³ ἀπὸ τοῦ καταπατεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ⁸⁴ τῶν ἱππῶν ἐπὶ τῆς γῆς. Καταπατουμένον δὲ αὐτοῦ⁸⁵, κατεσπείροντο αἱ σάρκες αὐτοῦ· καὶ ἀνεβόησεν λέγων⁸⁶· « Κύριε Ἰησοῦ Χριστοῦ⁸⁷, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἀμαρτίαν ταύτην. » Ὡς δὲ ἀπὸ τῆς θήρας παρεγένετο ὁ ἔπαρχος ἐν τῷ παλατίῳ, ἐκέλευσεν τὸν Τρόφωνα παραῖναι πλησίον αὐτοῦ καὶ φησὶ⁸⁸· « Δύνασαι λοιπὸν σεσωφρονηθῆναι⁸⁹; » Ἐφη πρὸς αὐτὸν ὁ Τρόφων· « Ἄνοια καὶ κακῶν ἀρχηγέ, δύνασαι λοιπὸν σεσωφρονηθῆναι ἀπὸ τῆς μέθης τοῦ πατρὸς σου τοῦ διαβόλου; ἐγὼ γὰρ⁹⁰ αἰεὶ σωφρόνως τὸν ἐαυτοῦ βίον ἐκτελώω

PASSIO I

E

supplicia spernit;

Act. 7, 60.

F

²⁰ πομπιανός Α 7. — ²¹ περιμισθίονος ἐξεβόησεν Α 2. — ²² (Τρ. - εἶναι) ἀρῆσαι τὸν Χριστὸν σου ὁ δὲ Τρ. ἐξεβόησεν λέγων χριστιανὸς εἰμι Α 2. — ²³ σε ἐκέλευσεν Α 2. — ²⁴ ζῶντα καῖναι Α 2. — ²⁵ (ἐφη-εἰ) Τρ. εἶπεν Α 2. — ²⁶ (Χ. μ.) Θεοῦ Α 2. — ²⁷ (δοθ. - δὴ) παραδοθῆναι Α 2. — ²⁸ ἀκμῆν Α 7; ὄρω σε νέαν Α 2. — ²⁹ (ἐννομον - τὸ) τὴν ἡλ. ἀγοντα καὶ τέλ. ἔχοντα Α 2. — ³⁰ καὶ φειδομαί σου Τρ. ἔφη Α 2. — ³¹ ἐσέβειαν Α 2. — ³² ἀνεξάρητον Α 2. — ³³ εἶπεν Α 2. — ³⁴ οἴμ. Α 2. — ³⁵ ἡμῶν Α 7. — ³⁶ (τοὺς - ταύτας) τῷ σώσαντί με ἡμῶν μάλλον τοὺς θεοῦ. καὶ τοῦ βασ. ἡμῶν τὰς διατ. Α 2. — ³⁷ ἐκ add. Α 2. — ³⁸ ταῦτα ἀκ. Α 2. — ³⁹ (ἐκ. αὐτ.) ἐκέλευσεν Α 2. — ⁴⁰ (κρ. σπ.) κρεμασθῆναι Α 7. — ⁴¹ αὐτὸν σπ. Α 2. — ⁴² (ὁ δὲ - ἔβη) τοῦ δὲ πρ. ἀποδυσάμενον τὰ ἱμ. καὶ τὸν τρίβωνον ἔβησεν εἰς τὴν γῆν Α 2. — ⁴³ (τὸ ἄγ. κ.) ὁ ἔπαρχος τὸ Α 2. — ⁴⁴ τοῦ σώμ. αὐτοῦ καὶ ὡς Α 2. — ⁴⁵ πρότερον Α 2. — ⁴⁶ (ὁ ἔπ.) οἴμ. Α 2. — ⁴⁷ αὐτὸν τῷ ξύλῳ add. Α 2. — ⁴⁸ τῶν μελῶν ἄνοια καὶ ἢ ἀφροσύνη τῆς νεότητος συνεργεῖ Α 2. — ⁴⁹ παρ' αὐτοῦ Α 2. — ⁵⁰ (ὁ μ. κ.) οἴμ. Α 2. — ⁵¹ (τοῦ - ἐγ.) ἐγ. δὲ διάστ. Α 2. — ⁵² Ἀγκυλια-

νός Α 2. — ⁵³ ἐκ add. Α 2. — ⁵⁴ τοῦ βασιλέως Α 2. — ⁵⁵ Τρ. ἔφη Α 2. — ⁵⁶ ἀντιταξάμενος καὶ ἀποταξάμενος τοῦ οὐραίου Α 2. — ⁵⁷ Τρ. ἔφη ὅτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι Α 2. — ⁵⁸ οἴμ. Α 2. — ⁵⁹ ἐστίν Ζ. Κρονίδης βασιλεύει Α 2. — ⁶⁰ (θεῶν - ζῆσαι) ἐθῶν ὡς μὴ δύνασθαι τινα ζῆσαι τῶν ἀντιτασσόμενων τῇ κελ. αὐτοῦ Α 2. — ⁶¹ μὲν add. Α 2. — ⁶² ἀκαθάτους Α 2. — ⁶³ (τοῦ - αὐτοῦ) αὐτοῦ παρόμνησεν διαπράττεσθαι τὰ ἀρεσκοντα αὐτῷ Α 2. — ⁶⁴ Ἀκ. ἔφη Α 2. — ⁶⁵ οἴμ. Α 7. — ⁶⁶ πείθω Α 7. — ⁶⁷ καταφρονεῖς Τρόφων ἔφη Α 2. — ⁶⁸ μετ' ὀλίγον σβεννόμενον Α 2. — ⁶⁹ ἀργ. θηρ. Α 2. — ⁷⁰ αἰώνιον Α 2. — ⁷¹ τηρούμενον Α 2. — ⁷² παραβέννοσιν τὰς ἐντολάς Α 2. — ⁷³ ἱππων Α 2; οἴμ. Α 7. — ⁷⁴ παραδεθέντα Α 2. — ⁷⁵ χιόνων τε σφοδρῶν Α 2. — ⁷⁶ καταφρονοῦμενον Α 2. — ⁷⁷ καὶ Α 2. — ⁷⁸ ἀπὸ Α 2. — ⁷⁹ (καταπ. δ. αὐτοῦ) οἴμ. Α 2. — ⁸⁰ ἀναβώντος καὶ λέγοντος Α 2. — ⁸¹ (Ι. Χ.) οἴμ. Α 2. — ⁸² παραστῆναι κ. φ. ὁ ἔπαρχος Α 2. — ⁸³ σωφρονίσαι Α 2. — ⁸⁴ (ἀνόσιε - γὰρ) οἴμ. Α 2.

(1) Cf. Passio Polycarpi, XII, 1: Πολύκαρπος ὁμολόγησεν ἐαυτὸν χριστιανὸν εἶναι. — (2) Cf. Passio Pionii, XXI, 1-2: ἔκων ἀπεδύσατο· εἴτα κατανόησας τὸ ἄγνόν καὶ εὐσχημον τοῦ σώματος· ἐαυτοῦ πολλῆς ἐλήθησεν γαστρί... ἤλωσεν ἐαυτὸν ἐπὶ τοῦ ξύλου. — (3) Cf. Passio Pionii, XIX, 13: Ζεὺς, ὅς ἐστιν ἐν τῷ οὐρανῷ· βασιλεὺς γὰρ ἐστὶ πάν-

των τῶν θεῶν. — (4) Cf. Passio Polycarpi, XI, 2: περὶ σε ποιῶ διαπανθῆναι, εἰ τῶν θηρίων καταφρονεῖς, ἐὰν μὴ μετανοήσης· ὁ δὲ Πολύκαρπος εἶπεν· πῶς ἀπειλεῖς τὸ πρὸς ὄραν καιόμενον καὶ μετ' ὀλίγον σβεννόμενον· ἀγνοεῖς γὰρ τὸ τῆς μελλούσης κολάσεως καὶ αἰώνιου κολάσεως τοῖς ἀσεβέσι τηρούμενον πῶς.

εὐχνομαι

PASSIO I εἴχομαι τὸν Χριστὸν ἔχειν βοηθὸν τῆς¹⁴ ἐλπί-
in carcerem **δος** μου¹⁵. » Τιβέριος Γράγχος¹⁶ καὶ Κλαύδιος
ducitur. Ἀκυλίνος¹⁷ ἔφη· « Ἀναλήφθητό ἐν τῷ δεσμο-
 τηρίῳ, ὅπως ἐν διωρίᾳ ἐπάροχον νοθετήσῃ
 ἑαυτὸν ἀπαλλαγῆναι τῆς ἀνοίας¹⁸ αὐτοῦ¹⁹ καὶ
 προθύμως ἐξακολουθήσῃ τοῖς προστάγμασι τῶν
 βασιλέων²⁰. Μὰ τοὺς θεοὺς ἅπαντας, ἐὰν μὴ
 θύσῃς, ἀνηκέστοις συμφοραῖς καὶ ἀπειράντοις
 βασάνοις ἄποβαλῶ σε²⁰. »

Nicaeam **9.** Τοῦ δὲ ἐπάροχον ἐξομῆσαντος εἰς¹ ἐτέ-
depectus ρας πόλεις κωκητεῦσιν τὰς ἐπαρχίας, μετὰ²
 ἡμέρας τινὰς³ παρεγένετο ἐν τῇ Νικαίῳ πό-
 λει· καὶ πάλιν προσηρέχθη⁴ αὐτῷ ὁ μακάριος
 Τρόφων. Καί φησι πρὸς αὐτὸν ὁ ἐπαρχος⁵·
 « Ἐνουθέτησάν σου⁶ διάστημα τοῦ χρόνου καὶ
 αἱ παμπούκιλοι βάσανοι πεισθῆναι τῇ κελεύ-
 σει τοῦ βασιλέως⁷ καὶ θῆσαι τοῖς θεοῖς; »
 « Ἐφη ὁ Τρόφων· « Ἐσσοφρονίσέν με ὁ κτίστης
 τῶν ἁπάντων καὶ γενεαίρχης τῶν ὄλων⁸ Θεὸς
 αὐτῷ μόνῳ προσκυνεῖν καὶ πειθεσθαι ταῖς δια-
 τάξεσι τοῦ νόμου αὐτοῦ· ἔμπαθον γὰρ αὐτοῦ
 λέγοντος⁹ ἐν τῇ αἰωνίᾳ καὶ καινῇ διαθήκῃ, ὅτι
 δὲ δ' ἂν με ἀρνήσῃται¹⁰ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώ-
 πων ἀρνήσομαι αὐτὸν κἀγὼ¹¹ ἔμπροσθεν τοῦ
 πατρὸς μου¹² ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τῶν ἁγίων
interroga- ἀγγέλων¹². » Ἐφη¹³ Ἀκυλίνος· « Σεαυτὸν¹⁴
tur οἰκτείρησον καὶ θῆσον τοῖς θεοῖς, μάλιστα ἐπει
 ὀρῶ καὶ παιδεῖν ἐν σοὶ¹⁵ καὶ φρόνημα ἐντελοῦς
 ἀνδρός¹⁶. » Ἐφη ὁ Τρόφων· « Ἐμμαντόν¹⁷ οἰκ-
 τείρω φειδόμενος τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς μὴ καταλι-
 πεῖν¹⁷ τὸν Θεὸν τὸν ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς
 καὶ πάσης ἀνωπότητος, μέλλοντα ἔρχεσθαι
 ἐκάστης πράξεως¹⁸ κατ' αὐτόν. » Ἀκυλίνος ἔφη
 κοσμηθῆναι¹⁹ ἧλον καὶ καταπαρῆναι²⁰ τοῖς
 ποσὶν αὐτοῦ καὶ οὕτω διὰ μέσης²¹ τῆς πόλεως
 εἰς τοὺς παρετούς τοῦ χειμῶνος²² μετὰ πλη-
 γῶν ἀπάγεσθαι αὐτόν. Καὶ τοῦτον γενομένου²³
 οὐκ ἴσχυσε κατ' αὐτοῦ ὁ διάβολος· ἐθεώρει γὰρ
 τοῖς τῆς καρδίας ὀφθαλμοῖς περιεμένοντα αὐ-
 τὸν τὸν Κόριον εὐαγγελιζόμενον διδόναι αὐτῷ
 τὰς²⁴ ὑποσχέσεις τῶν ἀγαθῶν, ὧν²⁵ οὐτε ὀφθαλ-

μὸς εἶδεν οὔτε οὐς ἤκουσεν οὔτε ἐπὶ καρδίαν D
 ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη ἡ²⁶ τοῦ καταλαβεῖν²⁷
 δόματα (1). Ἀκυλίνος²⁸ ἔφη· « Οὐδέποτε ἦσθον²⁹
 τῶν βασάνων; » Τρόφων ἔφη· « Ἡσιθόμην γὰρ
 ὄλωσ' ὅτι εἰσὶν ἧλοι³⁰ ἐν τοῖς ποσίν μου³¹ (2). »
 Θανμάσαντος δὲ τοῦ ἐπάροχον τὴν αὐτοῦ καρτε-
 ρίαν καὶ τὸν λογισμόν καὶ ἄλλως λογιζομένου³²,
 μήτι ἄρα καταφρονεῖ τῶν βασάνων, ἐκέλευσεν
 περιαγωνισθέντα αὐτὸν³³ τόπτεσθαι ὑάβδοις.
 Ὡς δὲ οἱ κνεστιοναῖοι τέπτοντες ἔκαμον μη-
 δὲν ἀνόντες³⁴ μηδὲ δυνάμενοι πείσαι τὸν ἀκλι-
 νῆ αὐτοῦ λογισμόν, ἐκέλευσε λαμπάδας πυρός
 προσκομισθῆναι αὐτοῦ ταῖς πλευραῖς. Τῶν δὲ
 κνεστιοναίων³⁵ ταχέως³⁶ ἐκτελούντων τὰ προσ-
 τεταγμένα³⁷ καὶ προσφερόντων αὐτῷ³⁸ τὰς λαμ-
 πάδας τοῦ πυρός, εἶδον³⁹ ἐπὲρ τὴν λαμπρότητα
 τοῦ ἧλιου φῶς περιαστροφάν αὐτῷ⁴⁰ καὶ στέ-
 φανον ποικίλους λίθους ἡμφιεσμένον περὶ τὴν κε-
 φαλήν αὐτοῦ, ἐδροσφία δὲ⁴¹ καὶ κάλλι ἀνταε-
 βλήτω κατακεκοσμημένῳ⁴²· καὶ ὑπὸ τοῦ φό-
 βου⁴³ κατηρέχθησαν εἰς τὴν γῆν. Ἐκτεινόντος
 δὲ τοῦ μακαρίου Τρόφωνος εἰς τὸν οὐρανὸν E
 τὰς χεῖρας καὶ λέγοντος· « Κύριε⁴⁴, μὴ ἰσχυ-
 σάτω κατ' ἐμοῦ ὁ διάβολος μηδὲ ἀμύητόν⁴⁵ με
 ποιήσῃς τῶν οὐρανίων⁴⁶ σὺν ἀγαθῶν, ἀλλὰ κα-
 ταριθμησόν με⁴⁷ τῇ ποιίμῃ τῶν ἐκλεκτῶν σου,
 χαρισάμενός μοι τὸν τῆς ἀφθαρσίας στέφανον,
 ὃν ἐπηγγελῶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν τοῖς ἡγαπη-
 κόσι⁴⁸ τὸ δόγμα σου, » πάλιν ὁ ἐπαρχος Ἀκυλί-
 νος ἔφη· « Εἰ μὴ πείθεται τοῖς προστάγμασι τοῦ
 βασιλέως⁴⁹, σταθίσεσθε αὐτόν⁵⁰. » Τοῦ δὲ
 σταθιζομένου οὐδεμίᾳ ὑπόσχῃσι ἐγένετο παρ'
 αὐτῷ τοῦ θῆσαι τοῖς θεοῖς, ἀλλ' οὐδὲ ἦσθετο
 τῶν ἀλγηδόνων⁵¹, ἀποθημόντων τῶν τοῦ σώ-
 ματος αἰμασμῶν (3). Ἐφη ὁ ἐπαρχος· « Τρόφων,
 μετανόησον τῆς τοιαύτης ἀπονομίας καὶ σεαυ-
 τὸν κατοικτεῖρησας ἐλέησον⁵² τὴν σεαυτοῦ ἡλι-
 κίαν. » Ἐφη ὁ Τρόφων· « Ἀδνάτων, ἅπαξ
 ἤκουσας, θῆσαι δαίμονα, διότι τὸν ζῶντα Θεὸν
 ἐγὼ φοβοῦμαι (4), τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν
 καὶ τὴν γῆν, οὗ ἡ τιμὴ πάντων⁵³ ἀνθρώπων ἐν

C ¹⁴ (ἐκτελ. - τῆς) ἔζησα μετὰ τῆς εἰς Χριστὸν Α 2. —
¹⁵ ὁπ. Α 2. — ¹⁶ Γράγχος Α 2. — ¹⁷ ὁ ὑπέρλαμπρος
 add. Α 2. — ¹⁸ ἀνοίας Α 7; τιμωρίας Α 2. — ¹⁹ τοῦ
 βασιλέως Α 2. — ²⁰ (μὰ - σε) εἰ τοὺς θεοὺς ἅπας μὴ
 θύσει ἄνικ. συμφοραῖς παραδοθήσεται Α 2.
 9. — ¹ ἐπὶ τὰς Α 2. — ² ὁ ἅγιος Τρόφων ἦν ἐν τῇ
 φυλακῇ ἀδιαλήπτως προσευχόμενος καὶ αἰνῶν
 τὸν Θεὸν μεθ' Α 2. — ³ δὲ τινὰς ὁ ἐπαρχος Α 2. —
⁴ προσήχθη Α 2. — ⁵ ὁ ἐπ. πρ. αὐτ. Α 2. — ⁶ τὸ add.
 Α 2. — ⁷ σεβαστοῦ Α 2. — ⁸ (κτ. - ὄλων) τῶν ἀπ. κτήσ-
 τῆς Α 2. — ⁹ (ἐμ. - λέγ.) ὁπ. Α 7, suppl' ex Α 2. —
¹⁰ ἀρνήσεται Α 2. — ¹¹ κἀγὼ αὐτόν Α 2. — ¹² ἀγγ.
 τῶν ἁγ. Α 2. — ¹³ ὁ add. Α 2. — ¹⁴ ἑαυτὸν Α 2. —
¹⁵ (καὶ θ. - σοι) μὴλ. διὰ τὸ νέον τῆς ἡλικίας σου ἐπειδὴ
 ὄρσσαι καὶ παιδα ὄντα Α 2. — ¹⁶ ἔρχοντα add. Α 2. —
¹⁷ ἐγκαταλείπειν Α 2. — ¹⁸ (μὲλλ. - πράξεως) ὁπ.
 Α 2. — ¹⁹ (*Ακ. - κοσμ.) Τιβέριος Γράγχος καὶ Κλαύ-
 διος Ἀκυλίνος ὁ ὑπέρλαμπρος ἔφη κελύομεν κο-
 μισθῆναι Α 2. — ²⁰ ἐν add. Α 2. — ²¹ μέσον Α 2. —
²² π. καὶ χειμῶνας Α 2. — ²³ ἄγεσθαι καὶ πολλῶν
 γενομένων Α 2. — ²⁴ (περιμ. - τὰς) τὸν Κόριον
 ἐπαγγελόμενον διδόναι Α 2. — ²⁵ ἂ Α 2. — ²⁶ (ἐπι-
 ῆ) ὁπ. Α 2. — ²⁷ ἀνθρώπου καταλαβεσθαι Α 2.
 — ²⁸ Τιβέριος Γράγχος καὶ Κλαύδιος Ἀκ. ὁ
 ὑπέρλαμπρος Α 2. — ²⁹ ἦσθη Α 7. — ³⁰ οὐκ ἠσθώ-

μην ὄλος εἰ ἧλοι εἰσὶν Α 2. — ³¹ ἀλλ' εἰς τὰ ὑποδή-
 ματά μου add. Α 2. — ³² (ἐπάροχ. - λογ.) ἡμεῖς
 τὴν τοιαύτην αὐτοῦ καρτ. καὶ ἄλλως πῶς λογισά-
 μενος Α 2. — ³³ (περ. αὐτ.) πάλιν αὐτὸν περιακοντι-
 σθέντα Α 2. — ³⁴ ἀνόντες Α 7; (οἱ - ἄν.) τύπτ. αὐτὸν
 ἐκάμων οἱ κνεστ. μηδὲν ἀνόντες Α 2. — ³⁵ κνεστι-
 οναίων Α 7. — ³⁶ (τὸν - ταχέως) αὐτοῦ τὸν ἄκ. λογ.
 ἐκέλ. ὁ ἐπαρχος λαμπάδας ταῖς πλ. αὐτοῦ προσκ.
 τῶν δὲ κνεστ. τὸ τάχος Α 2. — ³⁷ προστατόμενα
 αὐτοῖς Α 2. — ³⁸ αὐτῶν Α 2. — ³⁹ (τοῦ - εἶδον) ἐξέφ-
 ης ὠρᾶθη Α 2. — ⁴⁰ φ. περιλάμψαν αὐτόν Α 2. —
⁴¹ (στέφ. - δὲ) στέφανος ποικίλος διαηρημένος π. τὴν
 κ. αὐτοῦ περιέκειτο εὐμ. τε Α 2. — ⁴² κεκοσμημένους
 Α 2. — ⁴³ ἀπὸ τοῦ φόβου οἱ δῆμοι Α 2. — ⁴⁴ (ἐκτ. -
 Κύριε) ἐκτίνας δὲ ὁ μακάριος τὰς χεῖρας εἰς τ. οὐθ.
 εἶπεν κίριε κίριε Α 2. — ⁴⁵ ἀμοιήτων Α 7; ἄμωρον Α
 2. — ⁴⁶ ἐπουρανίων Α 2. — ⁴⁷ καταριθμηθῆναι με ποιή-
 σον Α 2. — ⁴⁸ (πατρ. - ἡγ.) τοῖς ἀγαπῶσιν Α 2. — ⁴⁹ σε-
 βαστοῦ Α 2. — ⁵⁰ προστάτω add. Α 2. — ⁵¹ (τοῦ -
 ἀλγηδόνων) σταθ. δὲ αὐτοῦ ὑπ. οὐδεμίᾳ ἐγ. ἐξ αὐτοῦ
 ἦκεν τοῖς θ. οὐ γὰρ ἦσθετο τῶν βασάνων Α 2. — ⁵² (Τρ.
 μετ. - ἐλέησον) μετ. Τρ. τῆς τσαυτῆς ἀνοίας καὶ
 οἰκτείρησον σεαυτὸν καὶ Α 2. — ⁵³ (ἅπαξ - πάντων)
 ἐστὶν μεταπίσθηται με ἅπαξ ἡμ. δι. τὸν ζ. Θ. φοβ.
 οὗ ἡ ζῶν πάντων τῶν Α 2.

(1) Cf. Passio Polycarpi, II, 4: πολλὰ γὰρ ἐμη-
 χανᾶτο κατ' αὐτῶν ὁ διάβολος· III, 1: ἀλλὰ χάρις
 τῷ Θεῷ· κατὰ πάντων γὰρ ἴσχυσεν· II, 3: τοῖς
 τῆς καρδίας ὀφθαλμοῖς ἀνέβλεπον τὰ τηρούμενα τοῖς
 ὑπομείναν ἀγαθά, ἃ οὐτε οὐς ἤκουσεν, οὔτε ὀφθαλ-
 μὸς κ.τ.λ. — (2) Cf. Passio Pionii, XXI, 3, 4:

μετανόησον καὶ ἀρθῆσονται σου οἱ ἧλοι· ὁ δὲ ἀπεκρί-
 θη· ἡσθόμην γὰρ ὅτι ἐνεῖαι. — (3) Cf. Passio Po-
 lycarpi, II, 2: ἐκείνη τῇ ὥρᾳ βασανιζόμενοι τῆς
 σαρκὸς ἀπεδύμον οἱ μάρτυρες. — (4) Cf. Passio
 Pionii, XX, 2: ζῶντα Θεὸν φοβοῦμαι.

χερσίν

PASSIO I

A χερσίν αὐτοῦ ἐστὶ· καὶ εἶκο τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ, ἀνθρώπων δὲ οὐ φοβοῦμαι οὐδὲ τὰς ἀπειλάς αὐτῶν, οὐτε δέδοικα τὰς ἐπ' αὐτῶν προσφερομένας μοι τιμωρίας.²⁵ »

ὀνομάσθησαν. Καὶ τὸν μὲν²⁴ ἄερα, οὗ κοινο- νοῦμεν διὰ τῆς δόσεως καὶ λήψεως τοῦ πνεύ- ματος, ἐκάλεσαν Ἦραν²⁵· τὸν δὲ Ζεῦν τὸ ζῆν τῶν ἀνθρώπων²⁶, τοῦν Ἀθηνᾶν (2), Ἀρτεμιν δὲ²⁷ ἦν καλοῦσιν εἰμαρμένην ἧτοι Νέμεσιν. Καὶ τοῦτον οὖν²⁸ ἐκτεπώσαντες εἰκόνας²⁹ τῆ τέχῃ τῶν λιθοξόων ἀγάλματα στήσαντες³⁰, λίθοις τοῖς ὁμοίοις ἑμῶν προσκυνεῖτε καὶ νομίζετε νῆφειν. Ὁ γὰρ τοῖς ἐπιπέδων ἢ προσκυνῶν μετ' αὐτῶν ἐπὶ τοῦ πυρὸς τῆς αἰωνίου κολάσεως δαπανηθήσεται. »

capite damnatur.

iterumque cruciatus

10. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἑπαρχος Ἀκυλίνος¹ ἐκέλευσεν θρόνον τεθεῖναι αὐτῷ ἐν τῇ βασιλικῇ τῆς ἀγορᾶς, ὅπως καθίσας κολάσῃ αὐτόν. Καὶ τῇ ἐξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ὁ ἑπαρχος Ἀκυλίνος² ἔφη· « Πείσθητι, Τρόφων, ταῖς τοῦ βασιλέως διατάξεσιν³. » Ἐφη ὁ Τρόφων⁴· « Ἀπαξ ἤκουσας καὶ ἤδη πλειστάκις εἰρηκότος μου⁵· οὐκ ἐπὶ τὸν ζῶντα Θεὸν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἐγὼ σέβομαι καὶ προσκυνῶ⁶, ἀνθρώπων δὲ οὐκ εἶκο τῶν⁷· εἰς ἀπόλειαν ἐλθόντι τοὺς πεποιημένους αὐτῶν. » Ἀκυλίνος ἔφη· « Τόπιτε αὐτὸν πλουμ- βάτοις⁸, ὅπως διαφροῖς αἰκισμοῖς ἀναλωθή- σεται ἢ ἀπόνοια τῆς προαιρέσεως αὐτοῦ. » Τοῦ δὲ τυφθέντος⁹ πλουμβάτοις ἀνηκέστοις¹⁰, οὐκ ἴσχανσαν αὐτὸν αἱ παμποικίλοι βράσαι εἰς ἄρησιν μεταστρέφειν (1). Ἀκυλίνος ἔφη· « Θύσον τῇ εἰκόνι τοῦ καίσαρος Δεκίου καὶ¹¹ ἄμοσον Δία τὸν ἐν τῷ Καπετωλίῳ τῆς θείας¹² Ρώμης¹³ μὴ εἶναι χριστιανός¹⁴. » Ἐφη αὐτῷ¹⁵ Τρόφων· « Εἰ¹⁶ τὸν τῆς γῆς βασιλεῖα παρόντα καὶ ἀναγκάζοντά με οὐκ ἐντρέπομαι ἄντικτος τῆς ἀλη- θείας ἐθέλοντα¹⁷ πράττειν, πῶς¹⁸ τῇ εἰκόνι αὐτοῦ¹⁹ ἐπιθῶσαι θελήσω²⁰, ἢ²¹ χρώμασι ζω- γραφῶν συντεθῆναι²²; περὶ δὲ τοῦ ὁμοῦσαι ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου ἐστὶ γεγραμμένον οὕτως²³·

Ose. 4, 15; Jer. 7, 4; Job. 1, 21. « Μὴ ὀμνύετε ἐπὶ τῷ ὀνόματι θεῶν ἄλλοτρῶν, οὐδὲ οὐκ ὠφελήσουσιν ὑμᾶς²⁴, ἀλλ' ὀμνύετε ἐν²⁵ ὀνόματι Κυρίου λέγοντες· εἰ ἡ τὸ ὄνομα Κυρίου ἐδόλογγέμεν²⁶ μετὰ ἀληθείας. Εἰ δὲ θέλεις γνῶναι, ἀκούσον²⁷. Ζεὺς οὐτε ἐγένετο οὐτε ἀνθρώπος ἦν²⁸, οὐτε Ἀθηνᾶ γυνή²⁹ ἐν εἰκόνι ἀνθρώπων περιεπάτησεν, οὐτε Ἀρτεμις ἡ τὰ λιθὰ βδελύγματα³⁰ ἐδημιουργήθη³¹ ἐπὶ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, τοῦ οὐρανοῦ βασιλέως, ἢ³² εἰς ἀνθρωπίνην φάσιν ἐκάλεσεν³³. ἀλλὰ τῇ σοφίᾳ μᾶλλον³⁴ δὲ³⁵ τῇ μορῇ τῶν ἀνθρώπων

B 11. Τότε ὁ ἑπαρχος ἀκούσας ταῦτα καὶ¹ ὤ- περ ἐμμανῆς γενόμενος, ἐκέλευσεν συρῆσαι² τὸ βῆλον (3)· καὶ συμβόλιον ποιήσας, ἀπόφασιν ἐξήνεγκεν τοιαύτην, κελύσας ἀπὸ δέλτων ἀνα- γρασθῆναι³. « Τρόφωνα τὸν ἀπὸ τῆς Φοινίκης, ἧτοι ἀπὸ τῆς Συμφάδων κόμης⁴ ὁμοῦμενον, τὸν χηροβοσκὸν συλληφθέντα ἐπὶ τὸ εἶξαι⁵ τῇ κελύσει τοῦ αὐτοκράτορος, χριστιανὸν δὲ τυγ- χάνοντα μὴ πεισθέντα ἴδουσι τοῖς θεοῖς, ἀλλὰ τὴν βασιλικὴν ἀντιταξάμενον φωνῇ ἐκέλευσεν τὸ ἐπέλαμπρον δικαστήριον ξίφει ἀποτυμῆθαι⁶. » Τῆς οὖν ἀποφάσεως ἐξενεχθείσης, οἱ εἰς τοῦτο τεταγμένοι⁷ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν⁸ ἐπὶ τὸν τόπον⁹. ἐπάρατος δὲ τὰς χεῖρας τοῦ μα- κάρου Τρόφωνος ἐπὶ τὸ ὑψηλότατον κύτος τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ εἰπόντος αὐτοῦ¹⁰· « Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Act. 7, 59. δέξαι τὸ πνεῦμά μου. » Καὶ¹¹ θεὸς τὸ πρόσωπον In oratione spiritum emittit. ἐπὶ¹² τὴν γῆν, οὕτως ἀπέδωκεν τὴν ψυχὴν τῷ οὐ- τως αὐτὸν¹³ διατηρησαμένῳ Χριστῷ¹⁴ (4). Οἱ δὲ ἐν Νικαίᾳ ἀδελφοὶ συνήλθον¹⁵ τάχιον τῆ συστο- λῆ¹⁶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ λειψάνων· καὶ λαβόντες αὐτοῦ τὸ σῶμα, χιτῶσι καὶ μύροις πολυτήμοις ἐνεκλήσαντες καὶ σινδόσιν, κατέθεντο ἐν λάρα- ναι¹⁷ καὶ οὕτως ἐπεμψαν¹⁸ εἰς τὴν ἰδίαν χώραν, εἰς τὴν Συμφάδων κόμην¹⁹ ἀποτεθῆναι αὐτόν, τοῦ ἁγίου Τρόφωνος παραστάτος αὐτοῖς καὶ δηλώσαντος εἰς τὴν ἰδίαν μετακομισθῆναι χώ- ραν²⁰. Τοιοῦτον μακάριον βίον ζήσας²¹ ὁ ἅγιος²²

24 οὐτε A 2. — 25 (οὔτε - τιμ.) δέδ. οὐτε τὴν ἐπ' αὐτῶν μοι προσφερομένην τιμωρίαν A 2. 10. — 1 om. A 2. — 2 (θρόνον - Ἀκ.) τῆ βασ. πρὸ τῆς ἀγ. σταθῆναι αὐτοῦ τὸν θρ. καὶ καθ. ἐπὶ τοῦ βήματος A 2. — 3 τοῖς τοῦ β. δόγμασιν A 2. — 4 ἅγιος A 2. — 5 (ἦκ. - μου) καὶ δις καὶ πλειστάκις εἰρηκ. μου ἦκ. A 2. — 6 (τὸν ἐν - προσκυνῶ) φοβοῦμαι A 2. — 7 (οὐκ εἶκ. τῶν) οὐκ πίθομαι A 2. — 8 Ἀκ. ἑπαρχος εἶπεν κελύσει αὐτὸν τίπιτεσθαι A 2. — 9 τοῦτον δὲ τυπτηθέντος A 2. — 10 ἀνεκείστοις A 2. — 11 om. A 2. — 12 θείας τῆς A 2. — 13 εἰπέ add. A 2. — 14 καὶ ἀπαλλάγητι τῶν βασάνων add. A 2. — 15 ὁ ἅγιος A 2. — 16 Θεοῦ θέλοντα A 2. — 17 καὶ A 2. — 18 λέγεις μοι add. A 2. — 19 ἦτις τέχῃ ἀνθρώπων A 2. — 20 καὶ A 2. — 21 διετέθη ἀλλ' οὐκ ἀνέσθαι σου τὰ ἀπειγο- ρεύματα συμβουλευόντος μοι A 2. — 22 (ἐν - οὕτως) Δίαν ἐστὶν γεν. ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν A 2. — 23 (οἱ - ὑμᾶς) om. A 2. — 24 ἐπ' A 2. — 25 (λέγοντες - εὐλ.) εὐλογημένον A 2. — 26 om. A 2. — 27 κατὰ τινας συγγραφεῖς ὑμῶν add. A 2. — 28 οὕτως add. A 2. — 29 βδελύγματα A 7. — 30 ἐδημιουργήθησαν A 2. — 31 bis in A 7. — 32 (τῇ - δὲ) om. A 2. — 33 τοῦτο οἱ καθ' ὑμᾶς σοφοὶ λέγουσιν A 2. — 34 γὰρ add. A 2. — 35 ἄερα A 2. — 36 (τὸν - ἀνθ.) τὸ δὲ ζῆν τῶν ἀνθ. ἐκάλεσαν Ζεῖαν A 2. — 37 (εὐόν - δὲ) τῆν δὲ φρόνησιν

τῶν ἀνθρώπων Ἀθ. Ἀρτεμὴν τε A 2. — 38 om. A 2. — 39 καὶ add. A 2. — 40 om. A 7, suppl. ex A 2. — 41 — 1 om. A 2. — 2 συρῆσαι A 2. — 3 ταῦτα τὸν add A 2. — 4 (ἧτοι - κόμη) om. A 2. — 5 (τὸν - εἶξαι) εἰς μαρτύριον συλληθέντα καὶ μὴ ἤξαντα A 2. — 6 (τυγχ. - αποτυμ.) ἐάντων ἀποκαλοῦντα καὶ μὴ πεισθέντα ἡμῶν ἀλλὰ τῇ βασιλικῇ ἀντι. φωνῇ ἐκ. τὸ ἐπ. δικ. εἰ. ἀπαρῆναι καὶ ἀπαλλαγῆναι τῆς ἡδίστης ζωῆς A 2. — 7 τετακμένοι A 7. — 8 om. A 7, suppl. ex A 2. — 9 τὸν συνήθη add. A 2. — 10 (ἐπάρα - αὐτοῦ) ἐπάρας δὲ τ. χ. ὁ μακ. Τρόφωνος εἰς τὸν οὐρανὸν ἤρξατο λέγειν A 2. — 11 ταῦτα εἰπόν add. A 2. — 12 εἰς A 2. — 13 αὐ- τῶι A 7. — 14 (οὕτως - Χριστῷ) καὶ προσεσέδμενος τῷ Θεῷ τῷ οὕτως αὐτὸν διατηροῦσιν πρὸ τοῦ πλη- γῆναι αὐτὸν τῷ ξίφει ἀπεδ. τὴν ψ. τῷ κυρίῳ A 2. — 15 συνελθόντος A 2. — 16 (τῇ συστ.) ἐσπεύοντες εἰς πρῶτος κοινονῆσαι τῇ κείθει A 2; τίς κοινονῆσαι τῶν ἁγίων αὐτοῦ λειψάνων A 4; cf. Passio Polycarpi, XVII, 1. — 17 (χιτῶσι - λάρακι) καὶ χιτῶσιν μύρ. πολυτ. ἐνηλί- σαντες ἐν σινδόσιν κατ. ἐν λάρακι A 2. — 18 ἀπέ- πεμψαν A 2. — 19 ἐν Συμφάδων κόμην A 2. — 20 (τοῦ - χώραν) παραστ. τοῦ ἁγ. Τρ. καὶ δηλ. αὐτοῖς εἰς τ. ἰδ. χ. ἀπαρῆναι τὸ τίμιον καὶ ἅγιον αὐτοῦ σῶμα A 2. — 21 ζ. β. A 2. — 22 τοῦ Θεοῦ add. A 2.

F

(1) Cf. Passio Polycarpi, II, 4: ἴνα... εἰς ἄρησιν αὐτοῦς θορήν· πολλὰ γὰρ ἐμχανάτο κατ' αὐτῶν ὁ διάβολος, III, 1: ἀλλά... οὐκ ἴσχανεν. — (2) Similia sunt quae passim apud veteres apologetas legimus, ut ap. Athenagoram, VI: Ζεὺς μὲν κατὰ τὸ ζῆον τῆς ὄλης ὀνομαζόμενος, Ἦρα δὲ κατὰ τὸν ἄερα... XXII: περὶ τῆς Ἀθηνᾶς ἦν φρο-

νησιν διὰ πάντων διήκουσάν φασιν. Legenda quae ad utrumque locum notavit J. GEFCKEN, Zwei griechische Apologeten (Leipzig, 1907), pp. 176, 208, 210. — (3) Lege quae de velo secretarii collegit P. FRANCHI, t. c., p. 25. — (4) Cf. Passio Pionii, XXI, 2: εὐχαριστήσας τῷ τοιοῦτον αὐτὸν διατηρήσαντι Θεῷ. Τρόφων

PASSIO I Τρύφων, ἐξεδήμησεν ἐκ τοῦ κόσμου· καὶ γὰρ πολλοὺς σφαλέντας²³ περὶ τὴν πίστιν τοῦ Θεοῦ ἐστερέωσεν καὶ νόσους ποικίλας²⁴ ἐθεράπευσεν²⁵, δαίμονας ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπήλασεν²⁶ καὶ τόποις²⁷ τισὶ²⁸ δρακόντων, ἰοβόλων θηρῶν²⁹ θυμὸς εἰς³⁰ γῆν κατέραξεν διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν³¹ ἀποστολικῶς ἀνήρ γενόμενος³² (1). Ἐμαρτύρησεν δὲ ὁ ἅγιος³³ Τρύφων τῇ

πρὸ τεσσάρων νότιων φενοναρίων κατὰ Ῥωμαίους, κατὰ δὲ ἡμᾶς μὲν φενοναρίῳ πρώτη³⁴, ἐπάργοντος ἐπάτου³⁵ τῆς Ἀνατολῆς Τιβερίου Γράγγου³⁶ Κλαυδίου καὶ³⁷ Ἀκνλίνου ἐπάργου, βασιλεύοντος Λεκιου καίσαρος³⁸, κατὰ δὲ ἡμᾶς³⁹ βασιλεύοντος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ (2), ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ⁴⁰ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

²³ (ἐξεδ.-σφαλ.) ὅτε ἐπεδήμη τῷ κόσμῳ πολλοὺς σφαλέντας A 2. — ²⁴ ποικίλους A 2. — ²⁵ καὶ add. A 2. — ²⁶ ἀπ. ἐξ ἀνθρώπων A 2. — ²⁷ ἀτόποις A 7. — ²⁸ ἐπιστάς add. A 2. — ²⁹ (ιοβ. θ.) καὶ θηρίων A 2. — ³⁰ τὴν add. A 2. — ³¹ (κ. ἡμ.) Θεοῦ A 2. — ³² καὶ μάγους τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ add. A 2. — ³³ μακάριος

A 2. — ³⁴ κατὰ δὲ Ἀσιανῶς μὲν Περσίτου A 4. — ³⁵ (τῆ - ἐπάτου) μὲν δὲστρον δεκάτη τοῦτέστιν φενοναρίῳ πρώτη βασιλεύοντος Λεκιου Καίσαρος τῆς Ῥώμης ἐπὶ παλαιῶν A 2. — ³⁶ Γράγγου καὶ A 2. — ³⁷ om. A 2. — ³⁸ (ἐπ. - καίσα.) om. A 2. — ³⁹ καθ' ἡμᾶς δὲ A 2. — ⁴⁰ (νῦν - καὶ) om. A 2.

(1) Cf. Passio Pionii, I, 2: ἀποστολικῶς ἀνήρ τῶν καθ' ἡμᾶς γενόμενος. — (2) Similis est clau-

sula Passionis Pionii, XXIII.

B

II. VITA ET MIRACULA S. TRYPHONIS

E

E codicibus Vindobonensi Hist. graec. 3 (= A 1), Hierosolymitano bibl. Patriarch. I (= A 2), Parisiensis bibl. Nationalis graec. 1452 (= A 3), item 1460 (= A 5), bibl. Vaticanae graec. 1608 (= A 9). Cf. Comm. praev. num. 2.

Βίος καὶ¹ θαύματα² τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου³ μάρτυρος⁴ Χριστοῦ⁵ Τρύφωνος.

S. Tryphon
duos
annos
natus

1. Ὁ βίος τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου¹ μάρτυρος τοῦ Χριστοῦ² Τρύφωνος ἀπὸ διετούς χρόνου³ μέχρι τέλους τιμῶς καὶ⁴ ἐνάρετος ἐπήρξεν· καὶ τὸ μὲν⁵ μαρτύριον⁶ αὐτοῦ ἐν Νικαίᾳ τῇ πόλει⁷ ἐτελέσθη, ἡ δὲ⁸ ἀρχὴ τῶν ἄλλων⁹ αὐτοῦ γέγονεν¹⁰ ἐν Καμφάδου¹¹ κώμῃ¹² (1), ὅπου καὶ ὁ στέφανος αὐτῷ δέδοται¹³ καὶ φυλαχθεὶς τετήρηται ἐν τοῖς σφραγίσιν¹⁴. Οὗτος τοίνυν¹⁵ ὁ ἅγιος ἦν σφοδρονιζόμενος¹⁶ καὶ θαλπόμενος¹⁷ ἐπὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ¹⁸ μητρὸς¹⁹ Ἐξαρχίης²⁰ καὶ τρεφόμενος²¹ ἐπὶ πνεύματος ἁγίου καὶ²² διδασκόμενος²³ ἐπὶ ἀγγέλου²⁴ τὴν εἰς²⁵ Θεὸν ἐλπίδα ἔχειν²⁶ καὶ τὴν εἰς²⁷ τὸν²⁸ κύριον ἡμῶν²⁹ Ἰησοῦν Χριστὸν πίστιν ἀσάλευτον ἐλπίδα βεβαίαν³⁰· καὶ τοῦτο ἐγένετο³¹ ἔφ' ἐκάστης ἡμέρας, ὡς πληρωθῆναι τὸν ἅγιον Τρύφωνα πνεύματος ἁγίου. Γενομένου δὲ αὐτοῦ ἐτῶν δύο (2)

καὶ παίζοντος³² σὺν καὶ³³ ἑτέροις παιδίοις, συνέβη³⁴ ἐν ἑξῆς αὐτῶν θηροὶδῆκτον γενέσθαι³⁵, ὡς κινδυνεύειν αὐτὸ θανάτῳ. Καὶ δραμῶν³⁶ ἐν τῶν παιδίων³⁷ ἀπήγγειλεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ³⁸, οἱ δὲ ἀκούσαντες ταῦτα³⁹ ὄλοντο, ὡς⁴⁰ πάντας τοὺς συνελθόντας⁴¹ περθεῖν περὶ τοῦτου⁴². Ἦν δὲ ὁ μακάριος Τρύφων παῖζων καὶ θαλπόμενος ἐπὶ ἁγίου⁴³ ἀγγέλου. Ὁρῶν δὲ τριῶν διελθουσῶν ἐν⁴⁴ τῷ πένθει, ἤρξατο ἀθρόον⁴⁵ ὁ δηγηθεὶς⁴⁶ παῖς ἐπιφωνεῖν καὶ λέγειν⁴⁷. « Δέσποινα σοῦ, ἦγιε τοῦ Θεοῦ Τρύφων, ἐλέησόν με καὶ εὐξαι τῷ Θεῷ σου· καὶ⁴⁸ ἐργίσας ἄψα μου, καὶ σωθήσομαι ἀπὸ τῶν πόνων τοῦτου⁴⁹ καὶ οὐ μὴ ἀποθάνω, ὅτι σοὶ δέδωκεν⁵⁰ ὁ Θεὸς τὴν⁵¹ χάριν ἐπὶ τῶν ἰαμάτων. » Εἰπόντος δὲ τοῦ δηγηθέντος⁵² παιδίου ταῦτα, ἐστράφη ὁ ὄχλος καὶ ἤρπασεν τὸν ἅγιον Τρύφωνα λέγων⁵³ ὅτι· « Ἡ φωνὴ ἡ ἐπὶ τοῦ παιδίου λεχθεῖσα φανέρωμα Θεοῦ ἐστίν. » Ἀναγόμενον δὲ τὸ⁵⁴ παιδίον Τρύφωνα φωνῇ μεγάλῃ λέγει⁵⁵. « Τὸ φῶς μου ὁ Χριστὸς⁵⁶. ἔκτεινον τὴν χειρά⁵⁷

puerum
a morstu
serpentis

Lemma. — ¹ (β. κ.) om. A 3, 9. — ² μαρτύριον A 2. — ³ (ἀγ. κ. ἐνδ.) om. A 2, 3, 9. — ⁴ μεγαλομάρτυρος A 3, om. A 2, 9. — ⁵ om. A 3, 9. — ⁶ (κ. ἐπὶ) om. A 2. — ⁷ (τ. X.) om. A 2; (ἀγ. - X.) om. A 9. — ⁸ καὶ A 9. — ⁹ (τ. κ.) om. A 9. — ¹⁰ (κ. τ. μ.) τὸ δὲ A 9. — ¹¹ (χρόνου - μαρτ.) om. A 2. — ¹² (τ. π.) om. A 2. — ¹³ om. A 2, 9; (ὁ βίος - δὲ) om. A 3. — ¹⁴ σφραγίσιν A 3. — ¹⁵ ἐγένετο A 3, om. A 2. — ¹⁶ Σαμφάδου A 2, 9. — ¹⁷ ἐγένετο add. A 2. — ¹⁸ αὐτοῦ ἐτηρηθῆναι A 2, 9. — ¹⁹ (καὶ φ. - σφρ.) om. A 2, 9. — ²⁰ om. A 2, 9. — ²¹ σφροδρονιζόμενος A 9. — ²² (οὗτος - θαλπ.) ἦν δὲ σφοδρονιζόμενος καὶ θαλπόμενος τὸ παιδίον Τρύφων A 3. — ²³ (ἰδ. αὐτοῦ) om. A 2, 3, 9. — ²⁴ αὐτοῦ add. A 2, 9. — ²⁵ Ἐξαρχίης A 2. — ²⁶ τρεφόμενον A 3. — ²⁷ (καὶ - καὶ) om. A 2, 9. — ²⁸ διδασκόμενον A 3; δὲ ἦν add. A 2; δὲ add. A 9. — ²⁹ ἀγγέλου A 2; ἁγίου ἀγγέλου A 9. — ³⁰ τὸν add. A 2. — ³¹ om. A 3. — ³² (ἐλπ. - εἰς) πατέρα καὶ A 2, 9. — ³³ om. A 2. —

³⁴ om. A 9. — ³⁵ (ἡμῶν - βεβ.) σωτηρίαν A 3. — ³⁶ (ἀσάλ. - ἐγ.) om. A 2, 9. — ³⁷ τοῦ μακαρίου Τρύφωνος add. A 3. — ³⁸ (ὡς - καὶ) ἐτι τε (om. A 9) παιδίον δὲ ὡς ἐτῶν δύο ἐπληρώθη πνεύματος ἁγίου καὶ σημεῖα μεγάλα ἐπέτελλε· τοῦτου παῖς, ποτε σὺν A 2, 9. — ³⁹ om. A 2, 9. — ⁴⁰ ἐγένετο A 2; γέγονεν A 9. — ⁴¹ (κ. δ.) δραμῶν δὲ A 2; ἐδραμεν δὲ A 3. — ⁴² καὶ add. A 3. — ⁴³ αὐτοῦ add. A 9. — ⁴⁴ om. A 9; (οἱ - ταῦτα) ἡ δὲ ἀκούσασα A 2. — ⁴⁵ ὡστε A 2, 9. — ⁴⁶ om. A 2, 3. — ⁴⁷ ἐπὶ A 2, 9. — ⁴⁸ δαχθεὶς A 2. — ⁴⁹ (παῖς - λέγ.) ἐπιφωνεῖν A 3. — ⁵⁰ (σοῦ - καὶ) σοὶ (A 2) παιδίον Τρ. A 2, 9. — ⁵¹ μου A 2, 9. — ⁵² ἔδωκεν A 3; (ὅτι - δέδ.) σὺ γὰρ ἔδ. (δέδ. A 9) A 2, 9. — ⁵³ om. A 2, 9. — ⁵⁴ om. A 3. — ⁵⁵ (εἰπόντος - λέγων) καὶ εἰπόντος αὐτοῦ ταῦτα στραφεὶς ὁ ὄχλος ἤμπ. τὸ παιδίον Τρ. καὶ ἔλεγεν A 2, 9. — ⁵⁶ (ἀναγ. - τὸ) τὸ δὲ A 2, 9. — ⁵⁷ εἶπεν A 2, 9. — ⁵⁸ Θεός A 2, 9. — ⁵⁹ χειράν A 9.

(1) De alii sanctis in p uerili aetate miracula patrantibus, Comm. praev. num. 5. — (2) In Pas-

sione, supra, p. 330, Σαμφάδου, ut et in libris latinis; accedit nonnullorum codicum lectio Σαμφάδου.

σου